No. 18—Vol.-LIV

Friday,
18th May, 1956

Registered at the G P O as a Newspaper

Price 6d.

SOUTH AFRICAN PUBLIC LIBRARY
22 MAY 1956

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

Indians & The State Information Office

By C. W. M. Gell

A RECENT issue of the State Information Office's Digest of South African Affairs summarised some of the addresses given at the recent conference of Sabra and the Institute of Race Relations about Indians in Africa. Interspersed in the columns, but unconnected with the letterpress, were five photographs under the title "The Indian In South Africa." The story told, or implied, by these five photos and their captions is so small a part of the truth about our Indians as to amount to gross misrepresentation.

The pictures showed (1) "Half-starved Indian labourers as originally imported for the Natal sugar plantations;" (2) Indian scholars at a "well equipped school in Pretoria, some of whom will go on to university;" (3) "one of the Indian sub-economic housing schemes near Durban;" (4) a luxurious Indian home in Durban; (5) "Bantu shacks on Indian property near Durban."

As details in the history of the South African Indian each one of these pictures is truthful in itself. As a representative commentary on Indian life here today the evidence has been selected so as to distort the true situation out of all recognition. And this offence is further aggravated by the captions.

Beneath the first photo it is said that these emanciated men were typical of the imported labourers. It is true that the bulk of the "coolies" came from the most impoverished areas in Madras and Bihar. They came in the hope (common to all emigrations) that they would improve their economic condition, here. It is also true that hope has been partly fulfilled, though much less than for other immigrant races in the Union. But the suggestion that they built up "their health and savings," while under indenture at 10/- p.m. plus rations, is ludicrously far from the truth. When they left the plantations for other occupations, most went as wage labourers in the open market and a few settled as market gardeners on the free grants of land given them in lieu of return passages. They were not, as the caption infers, already small capitalists. To this day the descendants of the original "coolies" remain the poorest section of our Indian community, the bulk of which, in Natal, is no better off than the urban African, underfed, underemployed and ill-housed.

The picture of the "well-equipped Pretoria school" represents a small minority of Indian schools. Less than 60 per cent of Indian children are in any school at all, despite a voluntary effort by the Indian community in building schools out of private funds and setting up educational trusts greater proportionately than that of any other race group. The percentage of Indians that get to university is infinitesimal, except by the abysmal standards achieved by this country for its African and Coloured peoples.

But the most vicious misrepresentation of these officially sponsored photos is reserved for the last three. Here is attempted a visual portrayal of white South Africa's stereotype of the Indian—the mercenary parasite and exploiter of other non-whites.

The caption beneath the third photo opens with the tremendous understatement: "While a fair number of Indian families live in hovels." A fair number? Nearly half of Durban's 160,000 Indians and a quite unknown number scattered throughout the town and country elsewhere. "The authorities are waging a never-ending battle to overtake the housing backlog," says the State Information Office. Are they, indeed? Not a house has been built for Indians in the Transvaal and the Cape since 1939 except by themselves, and practically none even of these in the Transvaal where Indians are restricted by law to the houses they occupied in 1946. In Durban between 1945 and 1953, against an estimated need of 14,000 sub-economic houses for Indians, 800 were built. Today all Indian housing projects are at a standstill awaiting schemes to evict Indians to or beyond Municipal boundaries under the Group Areas Act—schemes that will double or treble the already immense housing backlog

(Continued on page 197)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones ?

Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY, the best of all Gifts.

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The
New India Assurance
Company Limited

Principal Controlling Officers:
Rustomjee (Pty.) Ltd.

140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.

NEW NYLON SAREE MATERIALS
—JUST ARRIVED—

Gold Striped Fancy Nylons 48" 12/6 yd
Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.
Two Tone and Rainbow Georgettes 45" All Shades 4/11 yd.
Bordered Georgettes All Shades 45" 3/11 yd.
Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.
Coloured Georgettes 45" 3/11yd.

BLOUSES
Printed Georgette and Bemberg
Skippers. Huge range now at clearing Prices.

Real Benares and Jari Gold Georgette Sarees and Borders. Big range in stock.
Georgette Jari Work Sarees All colours. £4-10-0
Georgette Sarees Cotton Embroidery £3/15/0

CHILDREN'S SCHOOL WEAR
Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests, Socks Girls Gym Blouses etc.
At Reduced Prices.

CHAMPALS!
Plastic Fancy Tops with Heel
Size 3 to 7 18/6 pair
Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE
39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

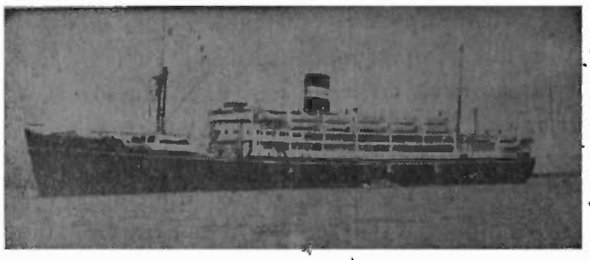

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala due 30th May. Sailing 4th June 1956.
For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food £92—0—0
Second " " " " £60—15—0
Third Class Bunk £31—10—0
Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £4—18—0
Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—6—0

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—
SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.
390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAMAT."

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

INDIAN OPINION

FRIDAY, 18TH MAY, 1956

One Implication Of The Tomlinson Report

UNION came about in 1910 largely because the various racial groups which inhabited what later became South Africa realised that a fuller life was possible for them all only if they pooled their resources. The non-European had the labour. The Boer controlled the gold-bearing reefs of the Transvaal/while the Briton had the capital and the technology. Labour, natural resources and capital could be used to best advantage only if the communities which possessed them were united.

From this perspective Union was a rejection of the concept of separate destinies for the different peoples who had entered Union. If our national motto had any meaning then, the unity out of which would flow South Africa's strength was to be an organic unity; something which would grow and expand and in the process embrace all the peoples who had made South Africa their home.

It is true that the leaders in the movement towards Union were White. But the fact that the non-Europeans did not revolt against Union indicates that they saw in an organic Union brighter prospects of a fuller life for themselves. And since Union they have spared no effort to make their distinctive contributions to the growth of South Africa. They did this in the belief that in the course of time the justice of their case would be universally recognised and they would be free to participate as equal partners in the business of running the State.

It is this hope which for many years made the Africans of the Union fight shy of the ideal of AFRICA FOR THE AFRICANS. It was this hope which made the Indian resent being treated as though he were a foreigner.

Now comes the Tomlinson report to say that the things implied in the concept of Union were all wrong. Black and White can never belong to one community of the free. The Whites must dictate and the Blacks must thank their stars that they are still being promised colonies (in an age when men everywhere are revolting openly against colonialism.)

To us the most serious implication of the Tomlinson report is just here. Like Apartheid it rejects the concept of united nationhood. It prescribes separate destinies for the Black and White people. In this respect it is in conflict with the spirit of Union as expressed in our national motto. We oppose Apartheid because it is a repudiation of all that the Union ideal basically implied—a community in which the races would pool their resources and work together in harmony for their mutual good. The Tomlinson report tries to argue a case for drifting farther away from the spirit of the Union ideal.

In doing this the commissioners who drew it up probably did not realise that to reject the non-European's stretched hand of friendship at this stage is to drive the man of colour into camps which are no friends of the Whiteman.

The chief weakness of the Tomlinson report, as well as of Apartheid, is that it is a disruptive piece of small thinking for a small world. For, there is nothing permanently constructive that will be achieved even if the report were to be implemented. Unfortunately the Government's White paper on the report clearly shows that nobody in the Union Buildings is going to bother much about implementing the report in full. Once more the non-White will be asked to sacrifice all he still has and in return get promises which nobody seriously means to fulfil.

All that the Tomlinson report can do is to widen the gap between Black and White and sow distrust and hatred where there should exist love and friendship. In this respect it will do a lot of harm and undo a lot of good work which many South Africans, on both sides of the colour line, are doing in bringing the races together.

But then it is not enough merely to point out the faults of the men of Apartheid. They are determined and stubborn little men. We are certain they are in error. But since they reject reason and morality in their dealings with the man of colour, those South Africans (of all colours) who oppose the satanic evil called Apartheid have the clear duty to oppose openly, with firmness and determination the process of disrupting the South African nation. And the only effective answer to disruptive evils like Apartheid and the Tomlinson report is to produce a bold and courageous leadership which will unite all Africans, Europeans, Coloureds and Indians who are threatened by Apartheid. Now is the time for those who oppose race oppression to state clearly and unequivocally that race equality is the only way out for South Africa; to speak aloud advocating unity between Black and White. If that unity can be achieved neither Apartheid nor the Tomlinson report will disrupt Union in the end. We shall all return to the true spirit of the Union ideal.

My Responsibilities

Lead Kindly Light amid the encircling gloom;
Lead Thou me on.

AFTER much thought I have accepted the editorship of this newspaper, aware of the fact that it is a hazardous task. I am also aware that I do not possess the power and courage of the former editor. Even so, after being persuaded by the Trustees and friends, and realising my duty to fellow human beings, I have accepted this difficult and hazardous responsibility.

Whether to accept the responsibility or refuse it has been a constant thought. If this was a matter of inheriting an ordinary business, there would have been no reason for thought. But a person accepting this responsibility has to be prepared to sacrifice everything and devote one's all to continue this work. Although I consider myself incapable and inexperienced in running "Indian Opinion" I have accepted this enormous responsibility only because I realise that Mahatma Gandhi founded this paper with the hope that it would become a voice of the oppressed and under-privileged section of the South African community and also because this was the dream that the late Mr. Manilal Gandhi cherished. Therefore it would be shameful if I were to close the publication at this stage. I am confident that in this good work I will be blessed by the founder of this

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

journal, Mahatma Gandhi, and I am sure the spirit of the former Editor, the late Mr. Manilal Gandhi, will guide me through the dark days that lie ahead.

If I have the faith, I am sure I will get the spiritual assistance but in worldly matters spiritual assistance is not enough, we are compelled to seek the assistance of compatriots, therefore I appeal to all friends and readers to assist me in everyway and thus make my task less difficult.

I do not have the ability of the former editor to put into practice what I preach and also to decide about the intricate political matters but I shall endeavour to do my best

The resolutions passed at the meeting of the Trustees of this Settlement are printed elsewhere in this issue.

Before I conclude I feel very sorry to have to say that because our subscribers are very irregular in posting their subscriptions we are experiencing great financial difficulties. Many friends and readers are requesting us to continue with the publication of this paper whereas the major part of our readers, I am sorry to say, are disinterested in the paper, hence the difficulty in obtaining their subscriptions. I hope, however, that the public will now take more interest in this only independent organ in South Africa voicing the opinions of all liberal minded people. I request all readers to make their friends our subscribers and to see that they themselves send their subscriptions regularly.

I have encountered may people who criticise the policy of this paper. I would like to express the opinion of Mahatma Gandhi on this matter. Mahatma Gandhi believed that there are two types of papers (1) A Newspaper—it obtains all sorts of news, good and bad, and prints it for the pleasure of its readers, without considering whether it is good for them or not, and,

(2) A Views-paper.—This type of paper only prints such news and views which it thinks are good for the people.

This paper is, therefore, a views paper of the latter type. It is our aim to uphold the principles of the founder, Mahatma Gandhi, and we aim to do so at all costs. The former editors of this paper performed their duties exceedingly well and thus they have not only brought their own names into the limelight but due to their unflinching labours and high morals, this paper has gained universal recognition.

We are now praying to God to grant us the strength and wisdom to enable us to uphold those high principles and remain true to the ideals of Mahatma Gandhi and thus increase the popularity of this paper without harming its good morals.

Tribute To Manilal Gandhi

By C. Rajagopalachari
Ex-Governor-General of India

ONCE upon a time the world was easy although it looked hard. Now it looks civilized, but it has become harder, full of fear, uncertainty and greed. Indians in South Africa as in all foreign parts have to take great care, and be very brave. We should ever remember Father Gandhi and do what would have pleased him if he were alive to see, and behave so as to extort the good opinion of the best elements among those around us. To be truthful and kind is the way to achieve this. To be tidy and clean is a duty we owe to our ancestral culture.

Brave Manilal Gandhi loyally kept up the tradition of his great father. He is gone. He was a saint. May his life be an inspiration to all Indians in South Africa. India has won an equal place among civilised nations and her children all over the world may be proud. But they should be proud over all also of great Gandhi, who placed Truth and God above all else and wanted men to be good to one another. South Africa and the trials of that place produced Gandhi. Let us acknowledge this and pay our tribute even to those that ill-treat and oppress us.

The Late Mr. Manilal Gandhi

By Swami Anand

AFTER leading for twenty years, the South African Indians fight for human rights, when Mahatma Gandhi relinquished the Captainship in 1914 in order to take up the Indian Independence, Manilal, his second son, though a grown up was comparatively younger for assuming the South African leadership. However he had made up his mind to continue in South Africa and held out a fair promise. With all the characteristic humility and candour he had inherited from his great father, he soon stepped into his shoes. Though young he was a chip of the old block and more than fulfilled the expectations. He was accepted without ado.

He piloted the affairs in South Africa with care and devotion and won the confidence and the respect not only of the Indian community but of Africans, Asiatics and Coloured people throughout South Africa. This confidence and this respect never suffered a set-back but increased steadily with the passage of years. He championed the cause fearlessly, fought doggedly and filled his role worthily. He suffered calumny, insults, imprisonments, persecution. He never flinched. At the close of his career he was undoubtedly the most universally respected of the Indian leaders after Gandhiji in South Africa.

During the past 10 or 15 years of mounting *Apartheid* and the fight of Indians and all coloured peoples in Africa against it, Manilal's leadership matured considerably and his position and stature came to be recognised by many a leading men in England, America and other U N. countries. Their eminent men, publicists, church dignitories and missionaries of truly Christian spirit sympathised with and sought to help his cause. Names of Rev. Micheal Scott and of Mr. Duncan (son of the former Governor-General of South Africa) are well known in recent history besides some eminent Church dignitories.

In face of the most persistent aggressiveness of the whites, their unashamed avowels of racial superiority, the number of their determined legislative enactments to disenfranchise and segregate the vast coloured inhabitants and resident population in South Africa their open defiance of world opinion and commonwealth obligations; their non-co operation with the U.N. bodies—Manilal seemed to be fighting a losing battle. But he never despaired. The inherent righteousness of the cause of upholding human rights and the dignity of man sustained him. He knew the racial superiority slogan of the whites was an exploded myth, wholly outdated in the fast shrinking modern world and was doomed like that of the Nazi *Kultur*.

In his life and work he followed Gandhian ideals of Truth and non-violence, of love and selfless service assiduously. Like Gandhiji he was deeply spiritual. Under trying situations he invited voluntary self-suffering and undertook long fasts lasting for one, two even three weeks, by way of penance or self-purification and in order to attain the inner peace and dispassionateness of mind.

He died poor. He and his family worked on the Phoenix Farm (Natal) founded by Gandhiji nearly half a century ago, and lived frugally. From there he also conducted his father's old journal 'Indian Opinion' and the printing press attached to it. His devoted wife Mrs. Sushila Gandhi, two daughters and the now grown up son Arun—all assisted him in the work. It was an uphill task all along. For, I think, the journal could hardly ever pay its way fully. None the less, it was his medium of contact with the whole Indian community, and the principal organ of the Indian as well as coloured public opinion in South Africa. For he was a friend, philosopher and guide not only to the Indians there but to many Africans, Asiatics and coloured peoples in general.

For the last several weeks of his earthly sojourn Manilal lay bed ridden under an attack of paralysis. His family and friends in Africa and India tried hard at both ends to secure a permit to enable him to come to India. But the South African Government, remained adament in their refusal till the end.

He died a martyr's death in the truest sense.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Dr. Naicker Analyses Achievements Of The Group Areas Conference

"NOT only has the foundation been laid for the widest possible opposition to the implementation of the Group Areas Act and the Group Areas Development Act, but the conference, which was undoubtedly the most representative ever to be held in Natal, has totally rejected, in clearest possible terms, the submitting of any and all race zoning plans, or alternative plans before the Group Areas Board," says Dr. G. M. Naicker, banned President of the Natal Indian Congress, in a statement issued to the Press, in which he evaluates the achievements and significance of the successful Group Areas Conference held in Durban a fortnight ago.

"I can, perhaps, evaluate the achievements of the conference more objectively," continues Dr Naicker, "as the ban imposed on me by the Minister of Justice prevented my being present at the historic gathering

Emphasis On What We Agree

"The first most important achievement of the conference, to my mind was its unanimity This conference has laid down the pattern of attack against the policy of apartheid and segregagation. African, European, Coloured and Indian delegates of differing political views unitedly condemned the Acts and have thus sharply focussed the importance of emphasising the points on which we agree in the anti-segregation and anti apartheid camp

"The critical situation facing the Union at present when civil liberties are daily attacked and when racial tension is on the increase, must urgently lead us to the formation of a truly democratic united front of the people, a front in which the emphasis must be on that on which we can collectively agree upon and *not* on what we, the component parts of this front, differ on.

"What has been achieved on the question of the Group Areas Act must be extended to other urgent and burning questions such as the Bantu Education Act and so many other Acts and Bills directly attacking civil liberties of all South Africans.

Race Zoning Or Alternative Plans

"The second most important achievement of the conference was its total and unambiguous declaration against submitting of any race zoning or alternative plans before the Group Areas Board The conference resolution on this point passed unanimously, has fully vindicated the stand of the Natal Indian Congress which has appeared before the Board, exposed the unjust nature of all plans before it but has refused to put forward any alternate plans itself We know from experience that all alternate plans must in the very nature of the Group Areas Act, advocate the uprooting of some people, no matter how small the number.

"At the Group Areas Conference the Natal Indian Congress were numerically in the minority. Over two thirds of the delegates attending conference came from outside the ranks of the Natal Indian Congress and yet there was complete unanimity on th s question of submitting race zoning or alternative plans before the Board. That fact should act as a clear warning to the few misguided people in our community who defy the will of the people and submit plans before the Board. The authorities and they themselves know that their plans have not the backing of the people.

N.I.C.'s Positive Stand

"The conference and the Natal Indian Congress stand on the question of plans before the Board, is a *positive stand* rejecting the unjustnesss and evil of the Group Areas Act. There is nothing negative about it It springs from the basic truth that "no just plans can emanate from an unjust Act" and that "no good can come from evil." Those who submit plans are abandoning this positive stand and are becoming collaborators. They are in fact accepting the principle underlying the Act no matter how much they deny it and they are positively helping in the implementation of the Act. That is about the only positive thing they are doing. Such individuals must be fully exposed and isolated as they claim to speak in the name of our community. They are merely deluding themselves when they say that by submitting their alternate plans they are acting in the best interest of our people. Nothing could be farther from the truth

Tasks Now Begin: Mobilise Natal

"The real tasks now begin. The Natal Vigilance Committee must be formed without delay and a province-wide campaign must be launched to give effect to the resolution of Mr. Alan Paton so that we can have vigilance committees throughout Natal effectively functioning carrying out the task of educating our people and preparing them to meet the challenge of the Group Areas Act and the Group Areas Development Act."

Indians And The State Information Office

(Continued from front page)

It is true that "some Indians have prospered considerably," as stated beneath the photo of the luxurious home. Statistics suggest that about 1,000 of Natal's 200,000 Indians, and perhaps another 1,000 outside Natal, belong with their families to the "luxury" class—perhaps 15,000 people out of nearly 400,000 Indians. The caption adds, begging all questions now before the Group Areas Board, that these "Indian residents will be required to move to Indian suburbs," where (it is *not* said) amenities will be rudimentary or lacking and apart from insecurity of tenure, there will be little inducement to inv.st in decent properties.

Finally, there is the photo of Indian-owned, African-occupied shacks in Cato Manor beneath which we are told that "Indian prosperity rests largely on their ability, as tradesmen and landowners." "Indian prosperity" is a fine phrase concealing the squalour and poverty in which the vast majority of Indians live, especially in Natal. Throughout the series of photos the emphasis has been on the tiny rich minority. Their "ability as landlords" is a polite way of describing racketeering, reinforced by the caption's reference to the Indian property owners in "the Sophiatown (Bantu) slum near Johannesburg." Of course there are Indian property racketeers in Sophiatown, Cato Manor, Korsten —anywhere, indeed, where the demand fot non-white housing greatly exceeds the supply. White landlords are hardly less rapacious under much less tempting conditions. The remedy is not to stigmatise all Indians for the faults of a few, but to remove the temptations by building houses for all our non-white peoples.

If Mr. Louw is genuinely concerned to see the truth the whole truth and nothing but the truth published about South Africa, he might make a start with the propaganda organs under his own, immediate control.

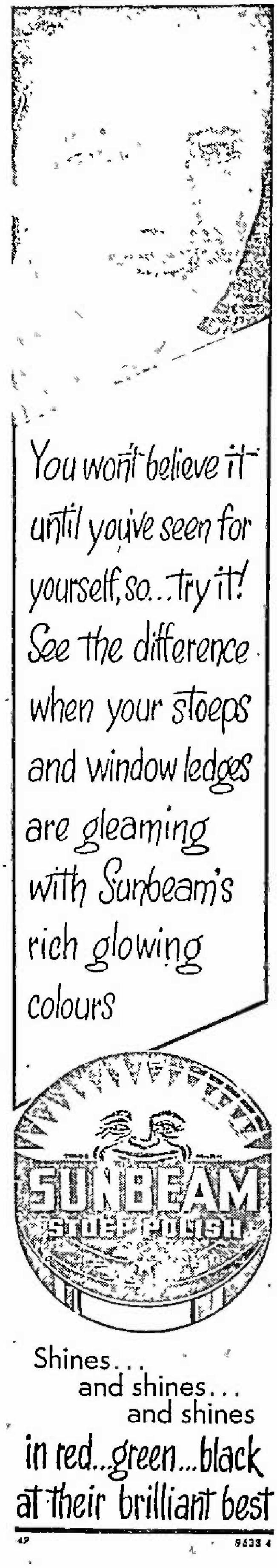

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

His Heart And Ours

By C. W. M. GELL

THE Rev. C. B. Brink, moderator of the largest Dutch Reformed Church in the Transvaal, is probably the most influential Afrikaner Churchman today. His speech at a recent conference of his church at Bethal was thought important enough for reproduction in the latest issue of the State Information Office's Digest of S A. Affairs.

In it Mr. Brink said that we cannot build a happy South Africa by legislation and statutory measures only. "I think the non-European wants to know from us whether our hearts are in accord with his heart. If we can give that proof, we need not think seriously about the complaints against us."

At the end of his address Mr. Brink said the D.R.C. was sometimes accused of following a policy wrong in principle. "We are accused of being dishonest, that we say we will accord the non-European everything he can attain, but that we know our policy will keep him where he is...But when someone makes me out a liar, then, as far as I am concerned, all discussion ends."

There seems a real danger here that Mr. Brink's statement may lead to a complacency no Christian church can afford in South Africa today. For the main charge against the D R.C (as distinct from the more blatant Nationalist proponents of baasskap) is not that it knows that its policy will, in effect, keep non-whites subservient. But that it persuades itself otherwise.

It is not enough to proclaim that our hearts are in accord with theirs. The Churches are called to declare the Christian attitude towards those policies of the State, which affect the opportunity of each individual, white or non-white, to develop the full potentiality of his God-given personality. Among these policies, certainly, is the concept of "separate development according to his capacity" mentioned by Mr. Brink. The D R.C. may fairly be asked to say whether the repressive aspects of subordinating non-whites in the "white areas" coupled with the offer (by both Sabra and Professor Tomlinson) of seven fragmented "homelands," in which a proportion of our Africans may be allowed limited self-government, really constitutes the "proof in our behaviour towards those who are dependent on our example" that our heart and theirs are in accord, as Mr. Brink hoped.

Surely we shall be judged by our deeds, not our words. And the challenge to the D.R.C. is the more pressing because, according to Mr. Brink, it is "in a special sense responsible for what is done and said today in regard to non European affairs. We have committed ourselves too deeply to say that we have nothing to do with it" Although the Church was "not in league with the Government, there are constant discussions with the Government...Ministers are prepared to listen to criticism and often adopt suggestions made by the Church." Unless the D.R C. states its opinions authoritatively and publicly, it must be held partly responsible even for those practical measures to which Mr. Brink says it sometimes "has great objection."

The point emerges more clearly from certain practical measures which Mr. Brink actually discussed. Speaking of the Western Areas Removal, he said: "It would have been irresponsible of the Church to condemn out of hand a new housing scheme to clear up slums." But this begs to many questions. Has the D.R.C. nothing to say about the deprivation of freehold rights; about the compulsory subjection of the inhabitants of free townships to location regulations; about the priority given to the Western Areas for political reasons, when far worst slums not immediately contiguous to white suburbs are allowed to fester on; about the bull-dozing of habitable buildings with the hovels and shacks, and the coercion that will eventually be required to evict those who live in the former?

Again, on Bantu Education, Mr. Brink is reported to have said: "The Church asked for such a measure because the old system was used to propagate all sorts of foreign ideas. In 1934 Synod decided that non-European education should be a preparation for his adjustment to Christian civilisation and of his natural environment. How can we complain if we get what we asked for?" How indeed? But did the Church ask for Africans to be taught that "there is no place for them in the European society above the level of certain forms of labour," as Dr. Verwoerd said was the purpose of Bantu Education? Are the reserves the only "natural environment" of the African, the veld of the Indian traders? Has Christian civilisation (and therefore non-European education) no other function to offer than manual labour for the millions of non-whites who will remain permanently in the "white areas" under all apartheid schemes? Were not some of the "foreign ideas" what the rest of the world recognises as Christian ideas?

These are questions that Mr. Brink left unasked and unanswered. But on their reply—not on unexceptionable generalisations—depends the ability of the D.R.C. to prove to the underprivileged that "our hearts are in accord with his heart." By our fruits shall we be known."

Phoenix Settlement And 'Indian Opinion'

A MEETING of the Trustees of the Phoenix Settlement Trust was held on Sunday, 13th May, at Phoenix, Natal.

The Trustees, Mrs. Sushila Manilal Gandhi, Mr. Bhikhabhai Ukabbai Master, Mr. M. B. Naidoo, Mr. Rustom Jalbhoy Rustomjee, Dr. Eduljee Jalbhoy Rustomjee, Mr. Babarbhai Davji Chavda, D.. Rustomjee Sorabjee Rustomjee and Mr. Arun Manilal Gandhi were all present. Mr. Sorabjee Rustomjee was present by invitation.

Mrs. Sushila Manilal Gandhi was unanimously elected chairlady. The minutes of the previous meeting were read and confirmed. The Trustees standing, passed the following resolution of condolence:—

"This meeting of the Trustees of the Phoenix Settlement Trust places on record its profound sense of grief and sorrow at the death of the late Mr. Manilal Mohandas Gandhi who until recently was a Trustee and Manager of the Phoenix Settlement and [illegible] "Indian Opinion." The Trustees recall with justifiable pride, the services of the late Mr. Manilal Mohandas Gandhi who in managing the Phoenix Settlement and in editing the "Indian Opinion" for a period of 39 years maintained unflinchingly the highest traditions built up by his illustrious father, Mahatma Gandhi; the Trustees in extending their deepest sympathy to Mrs. Sushila Manilal Gandhi and her family in the irreparable loss they have sustained, pray sincerely that they would bear the loss with fortitude and courage.

New Manager And Editor For "Indian Opinion,":

"This meeting of the Trustees of the Phoenix Settlement resolves that Mrs. Sushila Manilal Gandhi be and is hereby appointed as the Manager of the Phoenix Settlement and Editor of the "Indian Opinion" and she shall be entitled to all the rights and privileges which were enjoyed by the late Mr. Manilal Mohandas Gandhi.

Fund For Erection of Manilal Mohandas Gandhi Hall Annexe To Kasturba Memorial Govt.-Aided Indian School and Permanent Maintenance of Phoenix Settlement And Its Activities:

That in view of the fact that there is a large number of children who have failed to gain admission to the Kasturba Govt.-Aided Indian School through want of accommodation, the Trustees are hereby empowered to erect an annexe to the school, the class rooms to have shifting partitions, so that the class rooms cum Hall could be named after the late Mr. Manilal Mohandas Gandhi to perpetuate his cherished memory and also to establish a permanent maintenance fund for Phoenix Settlement and its activities.

All above resolutions were unanimously adopted on behalf of the Trustees. The chairlady, Mrs. Sushila Manilal Gandhi asked Mr. Sorabjee Rustomjee to undertake the above collection of funds, to which Mr. Sorabjee consented provided the Trustees agree to help whenever called upon.

Mr. M. B. Naidoo thanked Mr. Sorabjee Rustomjee for his most valued advice and counsel.

The meeting terminated with a vote of thanks to the chairlady.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Dr. Verwoerd Opens Tomlinson Debate

THREE major speeches marked the opening of the report of the Tomlinson Commission in the Parliament on Monday, May 14. Professor F. R. Tomlinson sat in the Prime Minister's bay, listening intently. Each of the three speakers addressed the House for one and half hours.

Defence and attack along the two well-known roads of apartheid and integration was the keynote of the speeches.

The Minister of Native Affairs went straight to the task he set himself of answering "some of the misconceptions" that had arisen from the publication of the report and the White Paper.

He set his platform by one question: What was going to happen in the next few decades to the steadily increasing native population and how were they going to be treated?

2000 A.D.

Crystal gazing into the year 2000 A.D. Dr. Verwoerd described, with the backing of certain recommendations from the report, how an estimated total of 18,000,000 Natives would be juggled around to fit into the pattern of apartheid

On the question of expenses in the development of the Native areas—Prof. Tomlinson hints at £104,000,000 over 10 years—the Minister said that as South Africa had spent that amount each year during the last war, "surely the maintenance of White civilisation in Africa was worth a mere £10,000,000 a year now."

In conclusion Dr. Verwoerd fired 13 "stand or fall" questions at the United Party on their attitude to the report, to the Government's apartheid policy and their own policy. Mr. Strauss, leader of the opposition (United Party) in reply found much to agree with the report except the cardinal conclusion that apartheid was the only choice open to the country. Mr Strauss almost gave the impression that the United Party had turned "foster father" on the report after its almost summary banishment into the "cold, cold snow" by its father, the Nationalist Party.

Mr. Strydom, Prime Minister, followed with a speech studded with heavy sarcasm apparently directed to the United Party.

In conclusion he announced "for Mr. Strauss's satisfaction" that the Government intended this year to make provision for the first instalment on the development of the reserves to an amount of £3,500,000 over and above the present estimates.

With this the debate was adjourned till the following day.

Govt's Apartheid Policy Severely Criticised

The two opposition parties, the United Party and the Labour Party, in two fell swoops, appeared to cut the ground from under the feet of the Government. First the Labour Party put in its leader, Mr. Alex Hepple. Then the United Party put in Mr. Harry Oppenheimer and between the two they chopped away at many of the Nationalist theories of apartheid; either those based on their own conclusions or on those of the report.

The Government seemed to come up rather limp and tried desperately to find some solid earth for a foothold but the stance looked like becoming too precarious.

Mr. Hepple made much capital of his discovery that South Africa, under the auspices of Dr. Verwoerd and Dr. Tomlinson, was going to have two separate societies. One of these would be a mixed society of all races including Europeans, and the other would be a society of Natives only.

With telling effect Mr. Hepple concluded by declaring emphatically: "There is only one way out for South Africa. That is to accept the realism of integration and to begin now by giving more rights to the non-Europeans."

Mr. Oppenheimer, working within the realm of higher finance, subjected the theory of economic development to a very close scrutiny and emerged with the conclusion that the minimum cost of the programme for the establishment of secondary industries would be somewhere between £22,000,000 and £44,000,000 a year.

During The War

Following this line he rejected the Minister's argument that because South Africa had found the money necessary for the war years, they could find it now. Much development had been held up during those years while the war was on, he said.

Pertinently he asked the Minister whether he intended to do it again and hold up development in the European areas while he developed the Native areas?

CIVIL RIGHTS LEAGUE

FOLLOWING are extracts from the News Letter published by the Civil Rights League (Cape Town) in its issue of May:—

More Blanket Powers

The "Star" says that under the Immigration Amendment Bill Dr. Donges "is asking for unlimited powers to order the removal from the Union of any alien *who has been convicted of any offence whatsoever, or whom he considers it to be 'in the public interest' to deport.* No specific charge, therefore, need be laid and no offence need be proved in a court of law against anyone whom the Minister decides to banish from South Africa under this Bill...It is serious enough that one man should be able to exercise this far-reaching power without any possibility of his decision being questioned at law. Still more serious is the fact that he could use the power for political purposes...The way with people suspected of (agitation) is to establish the charge in a court of justice. If the offence is a grave one and the person concerned is not a South African national, the Minister should have the power to send him back where he came from. What Dr. Donges wants, however, is to be given the arbitrary authority to punish without trial people whose only crime it might be that they hold veiws repugnant to the Government."

Chief Verwoerd

Mr. Julius Lewin, commenting on three Bills being brought before Parliament by the Minister of Native Affairs, says:

"The first Bill nominally makes the Governor-General (but actually makes Dr. Verwoerd) the supreme tribal chief of all Natives in the Union. This will allow Dr. Verwoerd *to order the imprisonment of any Native for three months without any kind of trial.* This power was granted the supreme chief under the old Natal code of Native Law, first drafted in 1878 and revised in 1891 and 1932. The Code expressly provides that the Supreme Court shall have no right to question the orders of the supreme chief. In recent cases heard in the Transvaal Supreme Court, he says, a judge held that as supreme chief the Minister need not observe "the principles of natural justice," including the principle of "hear the other side." This decision, however, was reversed by the Appellate Division.

"The second of the new Bills delegates to the local authority the power to expel a Native from any urban area. In many towns this will mean that a Native who is 'cheeky' to the superintendent of the location can promptly be ruined by removal from the town where he lives and works...the third Bill...prevents the banishment of a Native being delayed by the annoying tendency of the Supreme Court to try to maintain the rule of law...Year by year we are losing one phase after another of the struggle for law in South Africa."

Clearly, as Mr. Lewin says, "the theory of human equality, which inspires the rule of law, and the theory of White supremacy...have come into conflict."

A World Of Impossibilities

Dr. Edgar Brookes, addressing the Royal African and Royal Empire Societies in London after receiving the former Society's Welcome Medal for service to Africa, told his audience that "he was convinced that the structure of nationalism could never stand the power of facts." The non-European aspiration for equal rights, he said, was fully as intelligible as the desire of the Afrikaner to preserve his hard-won nationality. The difficulty was to see how the ideals of the African National Congress could be carried out peacefully, because "one of the most disquieting facts in the South African situation is the steady widening of the gap between the most the Europeans will give and the least the non-Europeans will take."

Dr. Brookes said of English-speaking South Africans that if they "all have, as a few have, moral stature equal to their calling, they might well be the mediators in this world of impossibilities."

He said: "There are three things which those who care for South Africa can do and must do—be honest in their thinking, be courageous in their speaking and do sincere and creative work in whatever sphere lies open to them. In literature, in art, in music and in science we

(*Continued on page 202*)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

African Viewpoint

Russia And Ourselves—I

SOMETHING is happening in the Soviet Union; something whose implications will have a profound effect on our struggle for race equality. For this reason it is important that our own strategy should be planned in a way to bring us the best advantages when the changes now coming up on the international horizon make themselves felt inside South Africa.

We must be under no illusions about one thing: there is not the sligh st indication that the changes going on in the Soviet Union are motivated by the desire to drift away from Communism. On the contrary, what might be happening is that the Soviet machine might be undergoing slight democratisation for its own purposes.

From this distance in space it is difficult for us to know precisely why the Russians have decided upon a change of policy. We cannot even know to what extent they genuinely mean to change their attitude to the rest of the world. In these circumstances we can only speculate on the possible causes of the changes noted to date.

It is quite possible that the Soviet Union is confident now that communism has been firmly established within Russia and that the best way of winning more friends for it internally is to restore to the Soviet citizens a few of the liberties they have done without since 1917.

This restoration would, possibly, silence some of the critics of the Soviet Union in the West who charge that Russia is one vast prison camp. There is not a better argument to silence this criticism than to open Russia to the free world and to allow foreign observers to travel wherever they like in Russia and meet whom they like. The West would believe the testimony of the ordinary Soviet citizen more than the evidence of specially selected "peasants" in conducted tours of the Soviet Union.

On the other hand it is quite possible that the USSR is feeling acutely the strain of mounting armaments. Even a dictatorship cannot go on being mobilised for ever. If it must be, then it must show returns for the heavy sacrifices it asks its victims to make. In the present world set-up that would mean a head-on collision with America and a world war whose outcome nobody could ever foretell—not even the rashest advocate of perpetual revolution in the Kremlin.

The leaders of the Soviet Union might be finding themselves free to choose one of only two ways: War or coming to terms with the free world. They might have chosen the latter course as the lesser evil. But such a choice could quite conceivably produce catastrophic reactions at home, where the

By
JORDAN K. NGUBANE

Soviet citizen has been brought up in fear, hatred, distrust and contempt for the West. To counter these reactions the hallowed name of Stalin has had to be sacrificed. If the average Russian has grown up believing that ghouls live in Wall Street and the City of London, he must now be given the shock-treatment of being told that Joseph Stalin was also a ghoul; something worse than his capitalist counterparts because he preyed upon his own people for his own selfish ends.

The Soviet citizen will react more violently to the exposure of Stalin as an enemy of the people than to the prospect of peaceful co existence with the West. The dizziness he will feel as a result of the shock-treatment will make it impossible for him to revolt against the prospect of Khruschev going to London virtually to tell Eden that he considers giving up the idea of fomenting violent world revolution.

To me, this issue of war or peace explains a lot in current Soviet politics.

At the same time new power groupings have come to the fore in the Soviet Union—particularly since World War II. These are the managerial class in control of Soviet industry and agriculture and, of course, the army. Both of them might constitute serious rivals for the leadership of the Soviet Union—rivals with the Russian Communist Party. They cannot be liquidated without catastrophic results on Russia's economy, agriculture and her preparedness for war. In the circumstances the Party bosses might have decided to come to terms with them in a collective dictatorship.

If this analysis is correct it would mean that the Russian Communist Party has had to pay a stiff price to remain on top. I am not in any way suggesting here that the army and the managers are not communists. My point is: they are communists of a different type. The managers want internal and external stability to do their job. Nobody knows better than the Russian army leaders the real consequences of an atomic war. I might be quite wrong, but it seems to me the two new partners in the leadership of the Soviet Union might be a moderating influence—and that what is happening in Russia might be the beginning of a process which has not also come to its end.

There is an external factor which might have influenced events in the direction they are taking. This is the rise of the Asian powers. Fresh from colonial oppression they are rightly in a hurry to raise their living standards and desperately want peace in order to reach the goals they have set themselves. International tensions, the cold war and the threat of war slow down the speed with which the Asians wish to free themselves from want. They will not have too much love for anybody who has a hand in intensifying these tensions. To express their disapproval they have, if South-East Asia is a good example, even taken quite an independent line in international affairs and kept clear of entanglements with either bloc in the cold war.

They have not just been negative and passive in their reactions; they have gone on the offensive and brought up an independent group—the Bandung Nations—to express their firm disapproval of anything which increases world tensions.

The Communists claim that they are the friends of the colonial peoples. The Asians say: "Our friends are those who work actively for peace." If Russia too stokes the fires of the cold war she can have little reason to hope to be spectacularly popular in Asia.

On the other hand an Asia which saw in the Soviet Union a real apostle of peace would be a tremendous accretion of strength to the Soviet side.

In short, then, Russia has a lot to gain by a skilful playing of her peace cards; much more than she would win by any war-like adventure. I have no doubt in my mind that the ends are not altered; the Communist domination of the world remains the same. What might be undergoing change is the strategy. If peace will turn the world to communism quicker than violence, Karl Marx will be revised accordingly just as Stalin's name has been dragged in mud to facilitate the switch-over to peace as the new weapon to advance Communism in the world.

Whatever is in the mind of the Soviet leaders about peace, however, is irrelevant for purposes of this analysis. What we are interested in is the world situation as it will be affected by a possible return to peace. What effects will such a peace have on our own fight against race oppression?

Immigrant Turns £1 10s. Into £8,000

Sydney.—An immigrant lawyer who had never before worked with his hands, has laboured with pick and shovel to earn £8,000 from £1 10s. he brought to Australia. Immigration Department publication "The Good Neighbour" told of Mr. George Bienkowski, who fled from Russia to Poland as a child, grew up in Poland, graduated as a Doctor of Laws at Lemberg University, and in 1940 again fled as the communist armies swarmed over Poland.

Eight years later he and his wife lost everything to the communists in Czechoslovakia. They emigrated to Australia and began a new life with £1 10s. in cash.

He dug ditches for £6 14s. a week and his wife cooked in camps. They bought a small farm on which he worked at nights.

Mr. Bienkowski, now 44 years of age, today grows oranges and raises chickens on a property worth £8,000, and in a few months he will apply to become an Australian citizen—Sapa-Reuter.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Short Story By Millie Graham Polak

Music Hath Charms

MRS. WARING looked round the room, noting the placing of this and the placing of that, and thought that all was as satisfactory as it could be, only a bowl of flowers that she had brought in earlier someone had placed upon the piano. That seemed quite wrong "No music-lover," she murmured "places anything upon a piano, and certainly not a glass bowl. Glass is most sensitive to music-vibrations." She moved the bowl, then went upstairs to see if all was right for the night.

Mrs. Birch, the domestic help she had engaged for a few hours a day, had promised to see the furniture moved in, as she herself could not be there till later in the day. In the bedroom all was well.

Her recent widowhood had left her at first feeling lonely, but she was not given to self-pity, and as soon as she could she set about arranging life for herself. She knew that she had been very much her husband's echo during his lifetime, though he had never realised that he determinedly but unconsciously covered her life. She had loved and admired him, had two sons by him, both now away from her—one in the Navy, and the other killed in the late war. So now she stood alone. She had always loved doing pictures in needlework, and before leaving London she had obtained a share in a West-end shop-window to display two of her pictures for sale.

She wondered what made her buy this little house in Wargrave, except that she had spent two pleasant holidays there with Charles in the early days of their marriage. She did not really know it, but the house had attracted her a few weeks ago when she first saw it, and as she had to dispose of the London house, it seemed sensible to start a new life somewhere afresh. The house had just four rooms—two up, two down, a small garden, and half a dozen houses quite near, the main street, such as it was, with its few shops, five minutes away, and the river, which she had always loved, equally near.

She was late in getting to bed, and lay awake reading, then, nearing midnight, she turned off the light and composed herself to sleep. Soon she moved, listened; it sounded as though the piano in the room below was being played softly. But, of course, that could not be; she must be hearing someone's wireless. She would have to find out about it. Soon she slept.

A week went by; one or two near neighbours called to give her a welcome. To one she mentioned about someone having the wireless on until midnight the first night see arrived. "Oh no, Mrs. Waring. I think you must be mistaken; we all go to bed really early along this little bit."

Saturday night again, and everything in order. Mrs Waring settled down to sleep, Music again! Strange! "I am sure it sounds downstairs, and how beautifully it is being played. A Beethoven symphony, I believe." She lay and listened awhile. Then rose. "I must see if I can trace the sound properly." She went to the open window. All was quiet outside. Slipping on a gown, she went to the door, listened. "Yes, it does sound in the house, but it can't be. However, I must see!" She went downstairs; the music still sounded, but as she opened the sitting-room door and switched on the light it suddenly ceased. Everything was as it should be, no disturbance anywhere. Puzzled, she went back to bed.

A month went by, and every Saturday night, except one, music sounded. That was at a week end when she had a guest staying with her. All was quiet then. "Tonight," she thought, "I will stay up and try to understand from where I get this music. It intrigues and puzzles me!" She undressed, put on a gown, went downstairs, got a book, arranged a reading-lamp at the head, and settled herself comfortably on the settee in the sitting-room. Pecsently, she felt a presence enter the room. Nothing was to be seen, no real sound, but she felt it. There was nothing alarming about it; it was just strange and quickened her pulse slightly. Presently the music started, a few soft chords, then gloriously a great triumphant march was played. She watched the keys of the piano, which she had left open; they did not move, only quivered slightly. It seemed as though the wires were struck directly inside the piano. She was entranced by the music, but bewildered by its source. It certainly came from the piano—but how?

On the following Monday' Mrs. Waring telephoned the vicarage and asked to see the Vicar. She had heard that he was a sympathetic type of man, and thought she would like to have a talk with him. The Vicar himself opened the door. "Mrs. Waring," he exclaimed warmly, as he led the way in, "I am glad you called on me.. I like to contact my new parishioners personally, I have been away, you know, and am oly just back."

The usual little things were talked about; then Mrs. Waring got to the real object of her visit. "Can you tell me something of the last people who occupied my little house?" "Oh, yes. A pleasant retired couple had it for some years Mrs. Braid, the wife, died about two years ago; she had been rather an invalid for some time. A few months ago, old Mr. Braid had to go into a nursing home; he became paralysed—a stroke, you know. That was why the house came into the market. I heard he died about six weeks ago; that would have been just before you came here A nice old couple, fond of music and kind to everyone."

"Thank you, Vicar. I do like to know the kind of people who lived in a house before I did. They leave an influence, something of themselves, I think. Do you believe in such things, Vicar?" "Perhaps. But, my dear Mrs. Waring, don't begin to get fanciful! Imagination does many dangerous things to lonely, sensitive women." Mrs. Waring laughed softly. "Oh, Vicar! I am rejoicing in being myself at the present time. My husband was a dear, good man; but he did overshadow people. I am not likely to give way to fanciful thoughts, as you have put it." "No, no, of course not! It was just a word of warning."

Saturday night again, and once more comfortably ensconced on the settee, book in hand, the lamp just right, Mrs. Waring waited expectantly. The mysterious music had grown upon her. She must find what it all meant. Soon the music started, a prelude by Chopin—a piece she had always loved. It spoke to her of a farewell. She remembered hearing it just after her beloved son was killed. She closed her eyes, the better to absorb the music. Then it seemed as though in her ear a voice sounded.

"Thank you, dear lady, for letting me use your lovely piano. I have always wanted to play on a grand, to get the full richness of its sound. When I first came over here, I think it was my one real regret. Then, somehow, I was back in this room, and I saw your piano. My longing was great. I could not resist it. However, now I am satisfied. I will not be in this room again. So good-bye and God keep you!"

"How extraordinary! Mrs. Waring sat up. "It was so real! I have not imagined any of it, but I could not talk about it to anyone. I could not bear it if someone laughed at me about it. It has been a great experience! I am so glad I have had it. Good-bye, friend, and thank you for all you have given to me!" The room was empty. Mrs. Waring knew that the presence was withdrawn. She got up. "Now, to bed. It is finished."

The Liberal Party Of S.A.

The Liberal Party of South Africa has arranged to hold a meeting at Ladysmith on Monday, May 21.

In addition the Party will sponsor an inter-racial variety concert to be held in the Wesley Hall, West Street, Durban on Thursday, May 24, at 7.45 p.m. The programme will include African Singing, Indian Ballet, a Coloured Quartette and items by European artistes. All wi l be welcome.

ANIRUDDHA JAMIDAR, Box 10566, Nairobi, wants 1000 English parcel used Stamps.

Cuticura

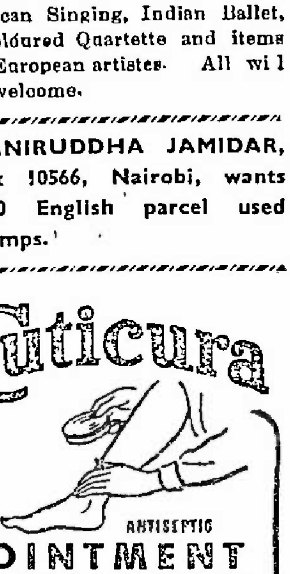

ANTISEPTIC
OINTMENT
You will find this world-famous antiseptic Ointment invaluable for cuts, pimples, heat rash, chafing and other irritations of the skin and scalp. It also allays inflammation and brings speedy relief and comfort to sore, tired feet
Comforts aching FEET!
552

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Civil Rights League

(Continued from page 199)

can still serve South Africa Only if we are obsessed by politics shall we consider this service unimportant or irrelevant."

The "Cape Times", in a leading article, quotes Dr. Brookes further as saying, "The amount of self-deception among us is staggering...The crime of deceiving others, bad though it is, is far less evil, far less dangerous, than the crime of deceiving oneself," and comments: "If the metaphor may be forgiven, we have become blind over a large area of our field of vision. For many of us the Black man as a sentient human being like ourselves, with similar needs and ambitions, with the desire for a wife and the wish for the joy of children, just does not exist. He is an invisible man. And the blindness, the self-deception, the adaptation, is spreading further, for every year sees more and more of our democratic freedoms whittled away, and every year the cries of protest diminish in strength." In apartheid the desire to escape from the uncomfortable question, "Who is my neighbour"?

R. VITHAL

Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 213 Macosa House, Second Floor, 17 Commissioner Street, Ferreirastown, Johannesburg. 'Phone 33-1654.

BOOKS FOR SALE

Satyagraha In S.A. —By M. K. Gandhi 15/-

Bapoo's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar 2/6

Which Way Lies Hope —By R. B. Gregg 2/6

A Nation Builder At Work By Pyarelal 1/6

Gandhi And Marx —By K. G. Mashruwala 2/3

Obtainable from:

'INDIAN OPINION,' P/Bag, Durban, Natal.

Surgeons, doctors and nurses leave nothing to chance. In hospitals, surgeries and clinics throughout Southern Africa and overseas, Dettol is the antiseptic largely preferred in the fight against infection. For Dettol is both powerful *and* safe. Let the wisdom of the specialists be your guide and assurance: whenever infection threatens in your own home. . . use Dettol promptly.

DETTOL

THE ANTISEPTIC DOCTORS USE

9551—3

MODERN OFFICES TO LET

AT VALBRO CHAMBERS

115 VICTORIA STREET, DURBAN.

In the heart of Durban's Busiest Indian Commercial Centre VALBRO CHAMBERS provide for the most Modern in Indian office accommodation at modern rentals from £6—15—0 per month upwards.

MODERN DISPLAY CASES TO LET In The Valbro Arcade. Rentals from £1—7—5 per month upwards.

For full particulars apply to:

THE MANAGER, VALBRO CHAMBERS, 80, 6th Floor, Valbro Chambers, 115 Victoria Street. DURBAN. Phones: 20157-27080.

NEW LATEST RECORDS AND SONG BOOKS AVAILABLE

Nastik	6 Records —	£2	9s.	6d.
Shabab	5 "	2	1	3
Aurat	5 "	2	1	3
Alibaba and Forty Thieves		1	13	0

Packing and Postage 5s. extra.

Latest Film Song Books In English

Taxi-Driver, Arpaar, Shabab, Deedar, Hamlog. 1s. 6d. each.

Gujarati Film Song Books 9d. each

Nastick, Udan-Kotola, Haridarshan, Shabab, Boot-Polish, Taxi-Driver, Nagin, Jhamela, Rangila, Arpaar, Badal, Albella, Baaz, Chaar-Chand, Bewafa, Kalighata, Raag Rung, BawreNain, Papee, Sagai, Tokar, Nobahar, Shikshat

Obtainable from:

BHARAT MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS (Corner Grey & Lorne Streets) 286 Grey Street, Phone: 26070. DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	8
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol. I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"
P. Bag. Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6

Obtainable From:

Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

WHAT IS WRONG WITH INDIAN ECONOMIC LIFE? —Dr. V. K. R. V. Rao	5	0
COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
INDIA SPEAKING (Various contributions on economic, political, cultural and social problems of modern India)	15	0
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswani	3	6
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswani	8	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
EMNIENT AMERICANS WHOM INDIA SHOULD KNOW—Jabez T. Sunderland		6
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
THE STORY OF MY EXPERIMENTS WITH TRUTH —M. K. Gandhi	15	0
UPANISHADS FOR THE LAY READER —C. Rajagopalachari	6	0
VEDANTA THE BASIC CULTURE OF INDIA —C. Rajagopalachari	5	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6

Obtainable from:

'Indian Opinion,'
P.Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

FOR...

RUBBER STAMPS AND

PRINTING

CONTACT...

STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782,

TELEGRAPHIC ADDRESS "QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

—&—

Direct Importers.

47, Commissioner Street,

JOHANNESBURG.

DELHI DIARY

By Gandhiji

This is a collection of Gandhiji's prayer discourses which he delivered during his last stay in Delhi.

Dr. Rajendra Prasad in his foreword says :-

"......In these pages one can read the anguish which he (Gandhiji) felt and the superhuman effort which he was making to restore and re-establish human standards of life and conduct amongst us."

Price: 10s.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

The finest Indian Film Recordings Just Arrived, New Theatres

The greatest artist of our time hailed from All-India Radio, Colombo, America and BBC

There is Magic in his Voice—Saigal

NOW ON FOR SALE

Shahjehan	3	Records	£1	10s.	0d.
Tansen	3	"	1	10	0
Bagat Surdas	4	"	2	0	0
Lagan	4	"	2	0	0
Banphool (Kannan Devi)	4	"	2	0	0
Tadbir & Majboor	2	"	1	0	0
Dusman	2	"	1	0	0
Dorte Matha	2	"	1	0	0
Zindigi	2	"	1	0	0
Devadas & Street Singer	2	"	1	0	0
Mysister	3	"	1	10	0
6 Loose Single Quavalee	6	"	3	0	0
Remo & Juliet Film	4	"	2	0	0
Shama	4	"	2	0	0
Meera	6	"	3	0	0
Anmolgodhai	6	"	3	0	0
Zeenath	6	"	3	0	0

Latest records Local Pressed and from India you will always find them in our Stock.

Books, Magazines, Pictures arriving by Every Mail

D. ROOPANAND BROS.

MUSIC SALOON AND BOOKSELLERS

Phone 20707. — P.O. Box 2524.
85 VICTORIA STREET, DURBAN.

Seven Months With Mahatma Gandhi

Being an Inside View of the Non-co-operation Movement of 1921-22

By Krishnadas

Abridged and edited by Richard B. Gregg

Writing of the two volumes of which this is an abridgement Gandhiji wrote: "I have gone through them. And the facts appear to me to be correctly set forth and exhaustively dealt with......The volumes are the only narrative we have of the seven months with which Krishnadas deals."

Price: 12s. 6d.

Obtainable from:

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at Phoenix, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૫૪ મું—અંક ૧૮

તા. ૧૮ મે, ૧૯૫૬.

છુટક નકલ પે. ૬

દર શુક્રવારે બહાર પડે છે.

ભારતીય સંસ્કૃતી

કુમારી રેહાના તૈયબજી

(હીંદીપરથી અનુવાદ)

જેવી રીતે ઇશ્વર વિશે અનેક કલ્પનાઓ અને વ્યાખ્યાઓ છે તેવી જ રીતે સંસ્કૃતીની પણ અનેક વ્યાખ્યાઓ અને કલ્પનાઓ કરાય છે.

સંસ્કૃતી માટે મારી વ્યાખ્યા છે—"જીવનનો સર્વાંગી વિકાશ" સાધારણતા લોકો સંસ્કૃતી અને સભ્યતાનો ગુંચવાડો કરે છે. (*Culture* અને *Civilization*) મારા ખ્યાલથી સભ્યતા વ્યકિતગત, ખાનગી, સામાજીક, નાગરીક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યવહારમાં સંસ્કૃતીની અભીવ્યકત છે. કોઈ પણ દેશની સંસ્કૃતીની પરખ તેને અપનાવેલા આધ્યાત્મિક અને બૌધિક, તેમજ સામાજીક અને કલાત્મક અને બીજા આદર્શોથી કરી શકાય છે. જો મારે કોઇને ભારતીય સંસ્કૃતી વિશે કેઇને કહેવું હોય તો મારે આદર્શોનોજ ખ્યાલ અને પરિચય આપવો રહ્યો, નહી તો સંસ્કૃતી એટલે શું ? સદીઓ અને વર્ષો ઘણા લાંબા છે. અનેક અનુભવો પછી વિવિધ પ્રકારના આદર્શોનો એક સ્પષ્ટ અને સંગઠીત સંગ્રહ કરવામાં આવે છે અથવા થાય છે. આનેજ સંસ્કૃતી કહેવાય છે. આજ ધોરણે ભારતે અપનાવેલા આદર્શથી હું ભારતની સંસ્કૃતીની તુલના કરીશ. આનો અર્થ એમ નથી કે પ્રત્યેક ભારતીય અથવા બહુ સમાજ આજ આદર્શનું પાલન કરે છે. પણ જીવન યાત્રામાં જે આદર્શોનો ટેકો લે છે તે આદર્શોના સમુહને હું એમની સંસ્કૃતી કહું છું.

હવે આપણે જોઇએ કે આપણા જીવનના પ્રત્યેક ક્ષત્રમાં ભારતીય કયાં આદર્શોને અપનાવે છે. આપણે શું કામ કહીએ છીએ કે ભારત ત્યાગભુમી છે અને ભારતીય ત્યાગપ્રેમી છે. કારણ આપણે જોઇએ છીએ કે ભારતીય સાધુ સંતોને જેટલા અનુસરે છે તેટલા બીજા કોઈને નથી અનુસરતા. તેમને ગળે કોઇ પણ વાત ત્યારે જ ઉતરે છે કે જ્યારે તે ધર્મને નામે કહેવામાં આવે છે.

મારા જોવામાં આવ્યું છે કે ભારતીય જીવનપર પુનરજન્મનો ઘણો પ્રભાવ હોય છે. આ માન્યતાથી અનેક ખરાબ કામોથી આપણે દુર હઠીએ છીએ.

છતાં સંસારનાં નિયમીત વ્યવહારમાં આપણી સંસ્કૃતી ઘણીજ કમજોર છે. સ્રીને સતી, સાધવી, સહધર્મચારીણી, ગૃહીણી વિગેરે કહેવામાં આવે છે પણ વ્યવહારમાં તેનાથી ઉંધુ જ જોવામાં આવે છે. બાળકો અને પશુઓ સાથે આપણા જેટલો દુરવ્યવહાર કયાંય જોવામાં નથી આવતો. આપણા સમાજને સ્રી, બાળક, અને પશુઓની મોટી હાય લાગી છે. સાથે સાથે ભારતીય સ્રી માતાસ્વભાવ છે અને ભારતીય પુરૂષ માતાભકત છે. સંયુકત કુટુંબમાં સ્રીજ ઘરનું ચલણ અને સંચાલન કરનાર જણાશે તે ત્યાં સુધી કે કેટલીએ વાર મેં અંગ્રેજ બેનો પાસથી સાંભળ્યું છે કે, "અમે માનતા હતા કે ભારતીય સ્રી દબાયલી હશે પણ અમે ઈર્ષાથી કહીએ છીએ કે, એ આઝાદી અને આદર અમને નથી કે જે ભારતીય સ્રીઓને મળે છે." આ સાચું પણ છે અને ખોટું પણ છે. સાસુ તરીકે એમને ઘણી સત્તા મળે છે પણ વહુ તરીકે તો દબાયલી કચડાયલી જ રહે છે. બાળકો સાથે લાડ અને પ્યાર ઘણા કરવામાં આવે છે, પરંતુ તેમના શિક્ષણ અને સંસ્કાર અને મન કેળવવા તરફ ઘણું ઓછું ધ્યાન અપાય છે. અને પુત્ર પુત્રીઓમા જે તફાવત કરવામાં આવે છે એ જોઇને તો મને સ્વાર્થ અને ક્રુરતાની હદજ લાગે છે.

ભારતીય સ્વભાવમાં જે ભેદવૃત્તિ, અહંપૂજા, અને વિસમાજતા જોવામાં આવે છે એ અમારી ગુલામીનું પણ મુખ્ય કારણ બન્યું છે. બાળકોના શિક્ષણમાં પહેલી જરૂરીયાત આધ્યાત્મિક અને નૈતીકતાની છે. અને પ્રત્યેક ઘરમાં બાળકોને શિખવવામાં આવવુ જોઇએ કે ખરાબને ગમે તે ભોગે જતું કરવું અને સારાને ગમે તે ભોગે સ્વીકારવું. સ્રી, પુરૂષ એક બીજાને આદર અને માનથી જોતા શિખે, નીડરતા, સચ્ચાઇ, સંયમ, સભ્યતા, મોટાઓ સાથે

(અનુસંધાન માટે જુઓ ૧૯૭ પાનુ)

★

સમાજ સેવાનું મુળ

સમાજની સેવાનો આરંભ કુટુંબ સેવાથી થાય. કુટુંબીઓ પ્રત્યે સદ્ભાવ રાખીને કુટુંબના નાના મોટા ઝઘડાઓને અંત લાવવાનું કામ જેઓ કરે તેઓ એક રીતે સમાજની મોટી સેવા કરે છે એમ કહી શકાય. કારણ કે સમાજ કુટુંબોનો બને છે ને કુટુંબ વ્યક્તિઓનું બને છે. જેઓ પોતાનાં કુટુંબીજનોને વધારે સારા નાગરિક બનાવવા માટે પ્રયત્ન કરે છે એ સમાજના વિકાસ માટે મોટો ફાળો આપે છે એમ કહી શકાય.

કોઇના મનમાં વિચાર આવે કે કુટુંબની પ્રગતિ માટે મથીએ તેમાં વળી સમાજની સેવા તે શી રીતે થાય? પરંતુ એનો ઉત્તર એ છે કે કુટુંબમાં ચાલતા કલેશ ને બીજા ઝઘડાઓની અસર આપણા સમાજ–જીવન ઉપર બહુ જ ખરાબ પડે છે. એને પરિણામે આપણું સામાજીક જીવન મેલું ને નિર્બળ બનેલું રહે છે.

✶

ટ્રસ્ટીશીપનો સિદ્ધાંત

ગાંધીજીના ટ્રસ્ટીશીપના સિદ્ધાંતનો કેટલાક લોકો ખોટો અર્થ કરી રહ્યા છે એ વાત હું જાહેર કરવા માગું છું. ટ્રસ્ટીશીપનો પહેલો સિદ્ધાંત એ છે કે જેવી રીતે બાપ પોતાના બેટાનાં પાલણ પોષણ કરવામાં વધુ ધ્યાન આપે છે એ રીતે ટ્રસ્ટીએ પોતાને બાપ માનવો જોઇએ. કોઇ બાપ એમ નહીં કહે કે મારૂં સંરક્ષણ પુત્ર કરતાં વધુ કરો. ટ્રસ્ટીશીપનો બીજો સિદ્ધાંત એ છે કે બાપ પોતાનો છોકરો જલદીથી પોતાના જેવો થઇ જાય એવું ઇચ્છે છે. પુત્ર પોતાના જેવી યોગ્યતા પ્રાપ્ત કરી પોતાનું સ્થાન સંભાળે એવી ઇચ્છા બાપની હોય છે. ટ્રસ્ટીઓએ આ રીતે વિચારવું જોઇએ આ રીતે ગાંધીજીનો ટ્રસ્ટીશીપનો સિદ્ધાંત ઘણો ઉંડો છે.

—વિનોબા

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

K.M.Lodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

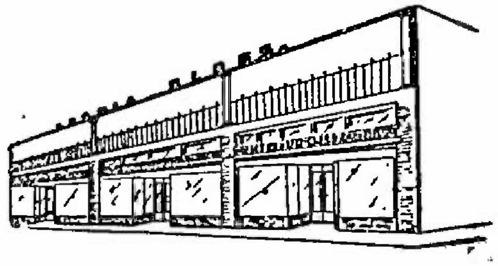

22 ct Jewellery made to order in latest designs

બાવિસ કેરટ

સોનાના દાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયલ કામ સંતોષ પામે એવા રીતે કરીયે છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બંગડી અછોડા, સાડીની પીન, વીંટી બક્કલ એરીંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

ડરબનનું ટકાઉ આદુ ૮ પેની રતલ, મોટી કળીનું લસણ ૧૦ પેની રતલ, પાપડ નં. ૧, શી. ૧૦–૦ ૧૦૦. નં. ૨, શી. ૮–૦ ૧૦૦. પોસ્ટેજ જુદુ.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ શી. ૧૦–૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૬ ડઝન.

કાંદા, બટેટા (આલુ) હમેશાં હમારે ત્યાંથી મળશે.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251, DURBAN.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

Phone 22905 Tel. ADD.: "GANDABHAI"

The Home Of
INDIAN SWEETMEATS.

G. C. Kapitan & Son

Vegetarian Restaurant

Upcountry customers are requested to send their **POSTAL ORDER** with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

ઓર્ડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરબાની કરવી. મીઠાઈની કીંમત ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટેજ ઉમેરવા વિનંતી છે.

નો. રોડેશીયા શી. ૧–૦ રતલે. સધર્ન રોડેશીયા ૯ પેની રતલે. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.

પ્રાઇસ લીસ્ટ મંગાવો

154 GREY STREET, DURBAN.

નવલ કથાઓ

ઝેર તો પીધાં છે જાણી જાણી	૩	૩
સાગર કથા	૮	૬
ઋણ મુક્તિ	૭	૬
આવતી કાલ	૭	૦
નીલ પંખી (નાટક)	૫	૦
ગોદાન (બંગાલીનો અનુવાદ) ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૬	૦
ચોરાની વાતો	૩	૦
બહીષ્કાર	૬	૦
વિવાહ મંદિર	૩	૯
પ્રદીપ	૭	૬
સાગર સામ્રાટ	૬	૦
હીરેંની વાતો	૩	૦
પૌરાણિક નાટકો	૫	૯
યૌવન ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૨	૦
આશાનું બીજ ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૪	૦
દરીયા પાટ	૧૦	૦
ક્રાંતી	૭	૦
શંકિત હૃદય અને સંયુક્તા	૬	૦
વસુંધરા	૬	૦
છેલ્લો પ્રયોગ	૭	૬
સ્વાધ્યાય ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૩	૬
દુર્ગા	૮	૦
જયસીંહ સિદ્ધરાજ	૧૦	૦
માનવતાનાં વીસાંમ	૧૫	૦
પ્રભાત ફીરસ્તો	૮	૦
માનવતાના મુલ	૭	૦
છેલ્લો અભિનય	૬	૯
કપાલ કુંડલા (બંકીમ ચંદ્ર)	૬	૬
અણખુટ ધારા	૭	૬

'Indian Opinion', Private Bag, Durban.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૮ મે, ૧૯૫૬.

ટોમલીન્સન હેવાલનું એક અનુમાન

દક્ષીણ આફ્રિકાનું યુનીયન ૧૯૧૦ માં સ્થપાયું હતું. કારણ આ દેશમાં વસાહત થએલ બધા રંગની પ્રજાઓના હિતને અનુસરીને એમ ધારવામાં આવ્યું હતું કે, જો એક મિશ્ર પ્રજા માટે નવી દુનીયા બનાવવી હોય તો એક સંપે રહેવું જોઇએ. આફ્રિકનો પાસે મજુરી હતી, બોરો પાસે સોનાનો કબજો ટ્રાંસવાલમાં હતો, બ્રિટન પાસે નાણુ અને સાધનો હતાં. મજુરી, નાણુ સાધનો અને ખનીજ પેદાશો બધાનો લાભ દેશને ત્યારેજ મળે કે જ્યારે બધી વસ્તુના સહકારથી કામ થાય.

આ દ્રષ્ટીથી યુનીયને એ નિતી સ્વિકારી હતી કે, દરેક પોતાને રસ્તે જાય. આ નિતીમાં જો કશું સત્ય હોય તો તેનાથી દક્ષિણ આફ્રિકાનું બળ વધે અને દિવસે દિવસે તે વધુ અને વધુ બળવાન થાય અને જે જે પ્રજાઓએ દક્ષિણ આફ્રિકાને પોતાનુ ઘર માન્યું છે, તેઓ બધા જ ભેગા થઇ પોતાનો ભાગ ભજવી શકે.

એ સત્ય છે કે યુનીયન સ્થાપવાની હીલચાલ વખતે તના સ્થાપકો બધા ગોરા જ હતા. આ સામે બીન-ગોરાઓએ પોતાનો વિરોધ નહોતો ઉઠાવ્યો. કારણ તેઓએ યુનીયનમાં પોતાના જીવન માર્ગના આશાનો પ્રકાશ તેમાં જોયો હતો. યુનીયનની સ્થાપના બાદ દક્ષિણ આફ્રિકાને ઘડવાના કાર્યમાં બીન-ગોરાઓએ પોતાનો પુર્ણ ભાગ તેથી જ ભજવ્યો હતો. એ આશાએ કે વખત જતા તેઓને દુનીયામાં જાણીતા થએલા પોતાના સવાલ ને ન્યાય મળશે, અને તેઓ સમાન ભાગીદારીથી આ દેશના રાજ્ય તંત્રને ચલાવવા સ્વતંત્ર થશે.

આ આશાને લીધે આફ્રિકનોએ કદી એવો વિચાર નથી કર્યો કે આફ્રીકા ફકત આફ્રીકનો માટે જ છે. અને આજ આશાને લઇને હીંદીઓ પણ એમ કહેવું પસંદ નહોતા કરતા કે, તેઓ પરદેશી છે.

આજે હવે ટોમલીન્સન હેવાલનો જન્મ થયો છે અને તે કહે છે કે, "યુનીયનની નીતી જે હતી તે ખોટી છે. તેને અનુસરીને તે જાહેર કરે છે કે, કાળા અને ગોરા એક સમાજમાં ભેગા થઇને કદી ન રહી શકે. ગોરો સત્તા ઉપર રહેવાને સર્જાયો છે અને કાળાએ એના હાથ નીચે રહેવાનું છે." દુનીયા આખી સંસ્થાનોને નાબુદ કરવા માગે છે જ્યારે યુનીયન એ સંસ્થાનવાદ શરૂ રાખવા તરફ જાય છે.

આપણે માટે સૌથી ગંભીર ટોમલીન્સન હેવાલનું અનુમાન એ જ છે કે, તે જ્યારે યુનીયનની નિતિને અવગણે છે અને તેમ કરી તે, નક્કી કરે છે કે, કાળા ગોરાના જીવન માર્ગો જુદા છે. આથી અમે માનીએ છીએ કે, યુનીયનની નીતીથી આ ટોમલીન્સન હેવાલ વિરોધી છે. યુનીયનનો જે સહકારનો આદર્શ છે તેનાથી ઇલાયદાપણાની નીતી વિરોધી છે અને તેથીજ આપણે તેનો વિરોધ કરીએ છીએ. યુનીયનની જે શકતી છે તેનાથી આ હેવાલ ઘણો મર્યાદા બહાર ગયો છે.

આ હેવાલને ઘડનારાઓએ અમારા મતે એ વસ્તુને ધ્યાનમાં નથી લીધી કે, બીન-ગોરાઓ કે જેઓએ પોતાની મૈત્રીનો હાથ લંબાવ્યો છે તેને તરછોડવાથી કડવાશ કેટલી ફેલાશે.

ટોમલીન્સન હેવાલ અને ઇલાયદાપણાની નીતી ઘણી સંકુચિત ભાવનાથી ઘડાઇ છે. આ હેવાલનો અમલ થશે તો સરકારને કશો ફાયદો અમારા ખ્યાલથી નથી.

સરકારી હેવાલ મુજબ એમ જણાય છે કે ટોમલીન્સન હેવાલનો પુર્ણ અમલ સરકાર નથી કરવા માગતી. વળી પાછું એમ કહેવામાં આવશે કે બીન-ગોરાઓએ હાડમારી ભોગવવી અને ત્યાગ કરવો અને વચનો અપાશે કે જે કદી પળાવવાના નથી.

આ હેવાલ એક વસ્તુ કરી શકશે ખરું અને તે એ કે, બીન-ગોરાઓ અને ગોરાઓ વચ્ચે અંતર છે તેના કરતાં વધુ ફાંટ પાડશે અને સંપ, પ્રેમને ઠેકાણે કુસંપ, કડવાશનો ફેલાવો કરશે. ગોરાઓ તથા બીન-ગોરાઓએ આ બધી જાતીઓને સંગઠીત કરવા જે કાંઇ કાર્યો કર્યા છે તેને ઘણુ નુકશાન આથી પહોંચશે.

આપણે ફકત ઇલાયદાપણાને ઘડનારાઓના દોષો જ જોઇએ એ પુરતું નથી તેઓ દ્રઢ અને હઠીલા છે. આપણને ખાત્રી છે કે તેઓ ખોટા છે. કારણ કે તેઓ રંગવર્ણીઓ સાથે સંબંધ ન બાંધવામાં સદાચાર અને પોતાની બુદ્ધીની અવહેલના કરી છે, આથી, પ્રત્યેક સાહિત્ય આફ્રિકનની—બધી જાતીઓના—એકજ ફરજ છે કે આનો જાહેરમાં સખત વિરોધ કરવો જોઇએ. આ અન્યાયી ઇલાયદાપણા સામે અને ટોમલીન્સન હેવાલ સામે અસરકારક પગલું એજ ગણાય કે મક્કમ, અને હિમ્મતવાન નેતાગીરી કે જે આફ્રીકન, યુરોપીયન, કલર્ડ અને હીંદીઓને સંગઠીત કરે કે જેઓ ઇલાયદાપણાનો ભોગ બન્યા છે. આજે હવે વખત પાકયો છે કે જેઓ રંગભેદની નીતીનો વિરોધ કરે છે તેઓએ જણાવી દેવું જોઇએ કે, રંગવર્ણીઓની સમાનતા એજ એક નીતી ન્યાયી છે. તેમજ ગોરા કાળાના સંગઠ્ઠણોને માન્ય કરવું. આ નીતી અપનાવવામાં આવશે તો યુનીયન સરકારની ઇલાયદાપણાની નીતી કશી અસર નહીં કરે અને યુનીયનને કશું નુકસાન નહીં થાય અને આપણે યુનીયનના મૂળ આદર્શને વળગી રહીશું.

મારી જવાબદારી

પ્રેમળ જ્યોતી ત્હારો દાખવી
મુજ જીવન પથ ઉજાળ

છેલ્લા થોડા દિવસોના મનોમંથન પછી આ પત્રનું તંત્રીપદ મેં સ્વીકાર્યું છે. પૂર્ણ ભાન સાથે કે, એ કેવો કાંટાળો માર્ગ છે. મને એ પણ ભાન છે કે આ પત્રના ગત તંત્રીના જેટલી મારી શકતી નથી. છતાં ટ્રસ્ટીઓના અને મિત્રોના આગ્રહને વશ થઇ અને, મારા હૃદયની ભાવનાઓને વશ થઇ મેં આ એક મારે માટે અઘરૂં અને જોખમ ભર્યું સ્થાન સ્વીકાર્યું છે.

ન સ્વીકારવાના, અને સ્વીકારવાના અનેક વિચારો મનમાં રાત દિવસ ઘોળાયા કર્યા હતાં. આ એક જો વંશ પરંપરાથી ચાલતો આવેલો ધંધો હાત—નાણા મેળવવા માટેનો—તો ખાસ વિચાર ન આવત પણ આ ક્ષેત્રમાં પડનારને ભોગ અને ત્યાગ તથા આવડતની જરૂર રહે છે તે બધાનુ જ મારામાં દિવાળુ છે. આથી મન આ કામ સ્વીકારતા ખુબ ઢીલું પડ્યું છે. છતાં એ લાગણીઓને વશ થઇ છું કે, આ પત્ર ગાંધીજીએ એ આશા અને સ્વપ્નોથી શરૂ કર્યું હતું કે, આ દેશમાં વસતી હીંદી પ્રજા અને આ દેશના વતનીઓ જે કચડાયેલા અને ગુલામીની દશામાં છે જેને અવાજ નથી તેમનો અવાજ આ પત્રદ્વારા બને તેટલો ફેલાવવો. દક્ષિણ આફ્રીકાને કયારેએ જરૂર ન્હોતી તેટલી આજે પોતાનો અવાજ ફેલાવવાની જરૂર છે. તો તેવે સમયે મારે આ પત્ર બંધ કરવું ઘણું શરમજનક ગણાય અને મેં મારી ફરજ સમજી એ આશાએ ટ્રસ્ટીઓને હા પાડી છે કે મને ખાત્રી છે કે, મારા કામમાં આ પત્રના પિતા મહાત્મા ગાંધીના આશિર્વાદ મને મળશે અને મારા અંતરના કરૂણ પોકારથી જરૂર તેમનો અને મારા પતી શ્રી. મણીલાલ ગાંધીનો આત્મા મારી સાથે રહીં મને માર્ગ દર્શન કરાવશે.

આ આધ્યાત્મીક મદદ તો મળી જ રહેશે જેટલી મારામાં શ્રદ્ધા હશે તેટલી, પણ દુન્યવી કામો કરવામાં માનવની મદદની પણ જરૂર રહે છે. ભલે પછી માનવ દ્વારા ઇશ્વર જ મદદ કરતો હોય. આથી હું અમારા મિત્રો વાચકો બધાને અપીલ કરૂં છું કે મારા કામમાં બધા રીતે તેઓ મદદ રૂપ બને અને મારો માર્ગ સરળ બનાવી શકે તેટલો બનાવે.

ગત તંત્રીની જેમ મારી પાસે વિચાર મુજ સક્રીયતા નથી. છતાં આ પત્રના સ્થાપક અને ગત તંત્રીને શોભે એવી રીતે આ પત્રને ચલાવવાનો મારા ગજા પ્રમાણે હું પ્રમાણીક પ્રયત્ન કરીશ. આ સંસ્થાના ટ્રસ્ટીઓએ જે ઠરાવો પાસ કર્યા છે તે બીજે આ પત્રમાં આપવામાં આવ્યા છે.

અંતમાં આ પત્રને હમેશા નાણા ભીડ રહે છે. કારણ કે, વાંચકો પ્રમાણીકતાંથી પોતાનું લવાજમ વખતસર મોકલી નથી દેતાં. આ પત્ર ચાલુ રાખવાનું અને તે દ્વારા આ સંસ્થાને જીવંત રાખવાનું મિત્રો સુચવે અને સલાહ આપે છે. જ્યારે બીજી બાજુ તેને ચાલુ રાખવા પોતાનું લવાજમ પણ મોકલી આપવા માટે વાંચકો ઉદાસીન રહે છે. આશા છે વાંચકો ચેતે અને ગ્રાહક ન હોય તો થાય અને હોય તો પોતાનું લવાજમ મોકલી આપે.

આ પત્રની નિતી ઘણાઓને ગમતી નથી. પણ ગાંધીજીએ જ્યારે જ્યારે પોતાના સ્થાપેલા પત્રો વિશે ઉદગારો કાઢ્યા છે ત્યારે ત્યારે પ્રજાને જણાવ્યું છે કે, ખબરપત્ર અને, વિચારપત્ર એવા બે જાતના વર્તમાનપત્રો હોય છે. (News Paper and Views Paper) એક ગેમ તે ભોગે ખબરો ભેગી કરી વાંચકને પીરસી વાંચકને ખુશ કરે છે જ્યારે બીજું પ્રજામાં જે વિચારોનો ફેલાવો થવો જોઇએ એમ માને તે વિચારોનો પત્રદ્વારા પ્રચાર કરે છે. આ બીજી જાતનું આ પત્ર છે. અને તે પત્ર તેના સ્થાપકના સિદ્ધાંત મુજબ ચલાવવાની તેના વારસાની અને ટ્રસ્ટીઓની ફરજ છે. નહિ કે તેનો આત્મા મારી નાખીને ગમે તેમ નામને વળગી ચલાવવાની. ગત અનુગામીઓએ તે ફરજ સુંદર રીતે બજાવી પોતાનું અને આ પત્રનું નામ ઉજ્જવલ કર્યું છે. હવે અમારા પર આવી પડેલી ફરજ અમે પણ સારી રીતે બજાવી બાપુને શોભાવી શોભીએ એજ પ્રાર્થના ... ...

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

મણીલાલ ગાંધીને અંજલીઓ

યજ્ઞનું બલીદાન

સ્વામી આનંદ

દક્ષીણ આફ્રીકામાં કાળી તેમજ રંગીન પ્રજાઓ ઉપર ઘણી થઇ ને બેઠેલા ગોરાઓની હુકમત અને તેમની રંગદ્વેષ ભરી નિતી સામે ત્યાં ના મૂળ વતની આફ્રીકાવાસીઓ તેમજ વસાહતી એશીયાવાસીઓના જે પ્રશ્નો ને લઇને ગાંધીજી ૨૦ વરસ લગી ઝઝુમ્યા તેનો વારસો સાચવવા તેમજ ચલાવવા પાછળ સદ્દગત મણીલાલભાઇ ની જીંદગી વીતી. એ વારસાને દક્ષિણ આફ્રિકામાંજ વસવાટ ચાલુ રાખીને અને પીતાને પગલે ચાલીને તેમના જેવાંજ દુઃખ જીંદગીભર એમણે વેઠયાં અને તેવીજ કિર્તી કમાઇ ને ત્યાંજ એમણે પોતાનો દેહ છોડયો.

એમના મરણને સાચા અર્થમાં બલિદાન જ કહેવું જોઇએ. કારણ લકવાના મંદવાડમાં છેલ્લે વાચા શક્તિ પણ એમણે ગુમાવી હતી. પણ આવી અંત અવસ્થાએ સુદ્ધા દક્ષિણ આફ્રીકા ની સરકારે એમને હીંદ આવવાનો પરવાનો છેલ્લે લગી નજ આપ્યો તે નજ આપ્યો.

સ્વ. મણીલાલભાઇએ પિતાને પગલે પગલે ચાલીને યુરોપ અમેરીકા એશીયા ના તમામ નિખાલસ દિલવાળા અગ્રેસર સંસ્કારી સ્ત્રી પુરુષોના પ્રેમ મેળવ્યો. પશ્ચિમના પ્રજાઓના મોટા મોટા મુત્સદીઓ, અગ્રણીઓ, સંપાદકો, તેમજ ધર્મગુરૂ પાદરીઓ, તેમને ગાંધીજી ના સાચા સુપુત્ર અને પ્રતિનિધિ ગણી ને આદર માનથી જોતા અને કેટલાક તો તેમનો પક્ષ લઇને પોતપોતાના ગજા મુજબ દક્ષિણ આફ્રિકાના રંગદ્વેષ રાજનીતી તેમજ આફ્રિકા, એશીયા વાસીઓના પ્રશ્નની રજુઆત અને ઇન્સાફની હિમાયત કરતા. આફ્રીકાવાસી ગોરાઓમાંથી પણ કેટલાક ન્યાય પ્રિય ઉદાર ખ્યાલવાળા લોકો પોતાની કોમનો આકરો ખોફ વહોરી લઇને પણ હીંદીઓ તેમજ આફ્રીકનોની ઝુંબેશોનો પક્ષ કરતા. તેમને ન્યાય અપાવવાની સૌથી વધુ ચીવટ ભરી અને લાજવાબ ઝુંબેશ ચલાવનાર પાદરી રેવ. સ્કોટ તેમજ સ્વ. મણીલાલ ભાઇ સાથે સત્યાગ્રહમાં જોડાઇને જેલ ભોગવનાર માજી ગવરનરના સુપુત્ર ડંકનના દાખલા જાણીતા છે.

દેશવાસીઓમાં પણ પારસી, મુસલ-માન, ખ્રિસ્તી મદ્રાસી, બિહારી, પંજાબી સૌ કોઇ તેમને એક સરખા આદરમાનથી જોતા એમની નજરે કોઇ દુરનું કે પરાયું નહોતું.

સત્ય, અહીંસા, તમામ વેરભાવના નો ત્યાગ સંસારની કાળી ગોરી રંગીન બધી પ્રજાઓને "એક પિતા પરિવાર" ગણીને ચાલવું અને અન્યાય સામે સત્યાગ્રહના શસ્ત્રવડે હમેશા ઝઝુમવું આ બધા ગાંધીજીના સિદ્ધાંતોને તેમણે અનન્ય નિષ્ઠાપૂર્વક જીંદગીભર પાળ્યા. ચાહે તેવા કપરાં સંજોગોમાં પણ તેનો અમલ કરવામાં તેમજ તેને વળગી રહેવામાં તેમણે કદી પાછું વાળી જોયું નથી

વળી જેમ નાની મોટી લડતો અને ઝુંબેશો દરમ્યાન તેમણે અનેક વેળા કારાવાસ વેઠયા તેજ પ્રમાણે લોહી ઉકાળનારી પરીસ્થીતીનો સામનો કરવા માં આત્મશુદ્ધી તેમજ આત્મ શાંતી અર્થે સાત, ચૌદ અને એકવીસ દિવસોના ઉપવાસો પણ અનેક વેળા કર્યાં.

પોતે ગાંધીજીએ લગભગ ૫૦ વર્ષ પર નાટાલમાં સ્થાપેલા ફીનીકસ આશ્રમમાં કુટુંબ સહિત અતી સાદી જાત મહેનતની જીંદગી ગાળી જાહેર કામોથી બચતો બધો વખત હરહમેશ આશ્રમની સંભાળ અને 'ઇન્ડિયન ઓપીનીયન'ના સંચાલનમાં કાઢયો. બાળ બચ્ચા સહિત આખું કુટુંબ આ કામોમાં રોકાયેલું રહેતું "સુત વીન દ્વારા શીશ સમરપે" એ હરીના માર્ગે ચાલનારા સાચા ભક્તોનો ચીલો તેઓએ સ્વીકાર્યો હતો

સંસારના માણસો "હું ને મારી વહુ તેમા આવ્યા સહુ" એવી દુન્યવી ધરેડે ચાલીને જીંદગીની સફર ખેડે છે. પણ "લાખનમે એક" એવા કોઇ વિરલા "જન–પશુ–જગના કલ્યાણ યજ્ઞ પર હોમુ અંગ સૌ મારા"ના લક્ષને પોતાની જીંદગીનો ધ્રુવતારો બનાવીને પોતાનું અને પોતીકાઓનું જીંદગીભર બલિદાન કરવામાંજ 'જીવતરનું સાર્થક' સમજે છે. આ બે વર્ગ વચ્ચે જેટલો ફેર તેટલોજ આપણા અને મણીલાલભાઇ વચ્ચે તફાવત. આ જાડો હિસાબ સમજીએ તોએ એમાંથી આપણને સૌને આપણી ઉન્નતીનું બીજ જડે એમ છે.

રાજગોપાલાચારીની અંજલી

એક વખત હતો કે દુનીયા ઘણી સરળ અને મુસીબતો વિનાની હતી જોકે, જોવામાં જીવન કઠણ જણાતું. અને આજે દેખાય છે સરળ અને સબળ, પણ આજે વધુ કઠણ જીવન બન્યું છે પૂર્ણ ભયથી ભરેલું અનિશ્ચિત અને લાલસામય.

દક્ષિણ આફ્રિકામાં તેમજ દુનીયાના ગમે તે ભાગમાં હીંદીઓએ ઘણું વિચારમય તથા સાવચેતી ભર્યું, છતાં બહાદુરીભર્યું જીવન જીવવું જોઇએ.

ગાંધીજી જીવતાં હોત તો તેઓને શું ગમત તેઓ કેવો માર્ગ બતાવત અને તેમને ઘડી પણ વિસાર્યા વિગર આપણે આપણા જીવનનો માર્ગ ઘડવો જોઇએ. આથી આપણે પ્રમાણીકતા, સચ્ચાઇ, અને કરૂણા કેળવવા જોઇએ. સાફ દીલના અને કપટ રહીત થવાની આપણી ફરજ છે.

સ્વ મણીલાલ ગાંધીએ એમના મહાન પિતાનું કાર્ય ઘણી સારી રીતે સરૂ રાખ્યું હતું. આજે તેઓ આપણી વચ્ચેથી દુર થયા છે. તેઓ એક સંત પુરૂષ હતાં. એમનું જીવન દક્ષિણ આફ્રીકાના હીંદીઓને પ્રેરણા આપનારૂં હતું.

હીંદે આધુનિક દુનીયામાં સારૂં સ્થાન મેળવ્યું છે અને તેના સંતાનો તેને માટે ગર્વ લઇ શકે છે. મહાન પુરૂષ ગાંધીજી માટે તેઓએ ખરો ગર્વ લેવા ની જરૂર છે કે જેને સત્ય અને બધા થી ઉપર ઇશ્વરને ગણી મનુષ્યને સારો માની બનાવી એક બીજા સાથે હળી મળીને રહેવાનું શિખવ્યું છે. દક્ષિણ આફ્રિકાએ ત્યાંની મુશ્કેલીઓને પરીણામે ગાંધી ઉત્પન્ન કર્યો આ બાનાને સ્વીકારી જેઓ આપણી ઉપર અત્યાચારો કરે છે તેમનો આભાર માનીએ.

ટોમલીનસન હેવાલપર ચર્ચા

ટોમલીનસન હેવાલ ધારાસભામાં ત્રણ ભાષણો અને ચર્ચાઓ તા. ૧૪ મીના થઇ હતી. મીનીસ્ટર ઓફ નેટીવ એફેર્સ ડો. એચ એફ. વરવુડ, એમને આ ચર્ચાની શરૂવાત કરી હતી. વિરોધ પક્ષના નેતા મી. જે. જી. એન. સ્ટ્રૉસ ત્યાર પછી બોલ્યા હતાં અને તેમની પછી વડા પ્રધાન સ્ટ્રાયડમ બોલ્યા હતાં

ડો. વરવુડે પોતાના ભાષણ દરમીયાન પ્રશ્ન પુછયો હતો કે, "આજે આફ્રીકન પ્રજા વધી રહીં છે તો આગળ જતાં એમને માટે શું કરવાના છો? બીજા ૪૦–૫૦ વર્ષ પછી ૧૮,૦૦૦,૦૦૦ની તેઓની વસ્તી થઇ જશે ત્યારે તેઓને કેમ અને ક્યાં ખસેડીને તેનો ઉકેલ કરવામાં આવશે?"

મીનીસ્ટર વરવુડે જ્યારે એમ કહ્યું કે, નેટીવ રીઝર્વમાં વધુ સગવડો કરી ને ત્યાં રાખવાની યોજના કરવી જોઇએ. ત્યારે તે કથનને બધાનો સાથ મળ્યો હતો.

ઉપરોક્ત હેવાલમાં રીઝર્વો બનાવવા માટેનો ખરચ બતાવતાં હેવાલ જણાવે છે કે, "તેમ કરતા ૧૦ વર્ષ લાગશે અને ૧૦૪૦૦૦૦૦૦ પાઉન્ડનો ખરચ થશે. દક્ષિણ આફ્રીકાએ છેલ્લા વિશ્વ યુદ્ધ દરમ્યાન લગભગ આટલો જ ખર્ચ દર વર્ષે કર્યો હતો." વધુમાં તે 'રીપોર્ટ' જણાવે છે કે, ગોરી સંસ્કૃતી જાળવવા માટે આ ખરચ કઇ વિસાત નો નથી."

અંતમાં ડો. વરવુડે યુનાઇટેડ પક્ષને આ હેવાલ તરફના તેમના વર્તન વિશે અને સરકારની ઇલાયદાપણાની નીતી તરફના તેમના વર્તન માટે ૧૦ પ્રશ્નો પુછયા હતાં.

મી સ્ટ્રૉસે (યુનાઇટેડ પક્ષ) પોતાના ભાષણમાં જણાવ્યું હતું કે, "ઘણી બાબતમાં તેઓ સરકારની નીતી સાથે મળતાં થાય છે પણ એક બાબતમાં તેઓ વિરોધ કરે છે. તે એકે સરકારની નજરે આ દેશના ભલા માટે ફક્ત એકજ રસ્તો ઇલાયદાપણાનો છે તે બાબતમાં તેઓનો વિરોધ છે." અંતમાં સરકારની રીઝર્વોની નીતી સાથે તેઓ સહમત થયા હતાં."

સ્ટ્રાયડમે જણાવ્યું કે રીઝર્વોને બરાબર કરવા જે દર વર્ષે અપાય છે તેના કરતા ૩૫૦૦૦૦૦ વધુ આપવાનું આ વર્ષે નક્કી કર્યું છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

નોંધ અને સમાચાર

ઈંગલેંદની નીતી અને આર્ચ બીશપ

સેંટ પોલ્સ કેથીડરલમાં તા. ૧૩મી એ કેનન કોલીનસે પ્રવચન કરતાં ડો. જેફરી ફિસરનું આફ્રિકનો તરફનું વર્તન વખોડયું હતું. તેમને વધુમાં જણાવ્યું હતુ કે ડો. જેફરી ફિસર જેઓ આર્ચ બીશપ ઓફ કેન્ટરબરી છે તેમના કેટલાક નિવેદનો આફ્રીકાના સળગતા પ્રશ્નને ઘણા નુકશાન કરનારા છે. ક્રિશ્ચયન ચર્ચો જો રાજકીય ક્ષેત્રમાં ઉતરશે તોજ કચડાયલાઓને મુક્તી મળશે અને રંગદ્વેષ નાબુદ કરી આફ્રિકનો જેને લાયક છે તે સ્થાન તેઓને મળશે. આર્ચ બીશપના નિવેદનો તેમના પ્રતિષ્ઠીત સ્થાનને લઈ ઘણો ફેલાવો પામે છે. અને તેનાથી આફ્રિકનો કે જેઓ આજે મુશ્કેલીભર્યું-જીવન જીવી રહ્યા છે તેઓને નિરાશામાં ધકેલનારૂં થશે.''

હાલમાં સાઉથ રોડેશીયામાં યુનીવરસીટીની હોસ્ટેલોમાં રંગભેદની ફરીથી હલાયદાપણું શરૂ કરવામાં આર્ચ બીશપ જે ભાગ ભજવી રહ્યા છે તેનો દાખલો ટાકતા કેનન કોલીનસે કહ્યું હતું કે જો ખ્રીસ્તી ધર્મમાં શ્રદ્ધા રખાવવી હોય તો આવા કામો તેને માટે ખુબ હાનીકારક થશે. રંગભેદની નીતીપર ચર્ચોનો અવાજ ઘણો જોરદાર હોય છે પણ અમલ ઘણો જ નમેળો છે.

ડો. બ્રુકસ આફ્રીકાની નીતીપર

ડો. એડગર બ્રુકસે રોયલ આફ્રીકન અને રોયલ એમ્પાયર સોસાયટીમાં બોલતા જણાવ્યું હતું કે, ''નેશનલીસ્ટનું જોર ઘણો વખત નહીં રહે. બીન-ગોરાઓનો મત આપવાનો હક એટલોજ છે કે જેટલો આફ્રીકાનરને પોતાનું સ્થાન કાયમ રાખવાનો છે. એ કહેવું ઘણું મુશ્કેલ છે કે આફ્રીકાનરોની જે નિતી છે તે શાંતીથી કેવી રીતે આચારમાં મુકી શકાશે. કારણ કે સાઉથ આફ્રીકામાં બીન-ગોરા અને ગોરા વચ્ચેનું અંતર વધતુ જાય છે.

ડો. બ્રુકસે ઈંગ્લીશ બોલનારા સાઉથ આફ્રીકનો માટે કહ્યું હતું કે, એ લોકોમાં જે થોડા ઉચ્ચ આદર્શ સેવનારા છે તેવા બીજા પણ થોડા થાય તો દુનીયાની અશાંતીના સવાલનો વધુ ઝડપે ઉકેલ આવે જે લોકોને સાઉથ આફ્રીકા માટે લાગણી હોય તો તે લોકોએ ત્રણ વસ્તુ કરવાની જરૂર છે અને તે તેઓએ કરવી જોઈએ. એક એ કે, તેઓ પ્રમાણીક પણે વિચાર કરે બીજું વગર ભયે સત્ય કહે. ત્રીજુ નિખાલસ પણે સક્રીય પગલું ભરવું. સાહીત્ય, કળા, સંગીત, અને વિજ્ઞાનથી આપણે સાઉથ આફ્રીકાને મદદ કરી પણ કરી શકીએ તેમ છીએ. ફકત રાજકીય નિતીનો જ જો આપણે ખયાલ રાખશું તો આ બધું આપણને બીન જરૂરી જણાશે. વધુમાં ડો. બ્રુકસે 'કેપ ટાઈમ્સ' વર્તમાનપત્રના એક અગ્રલેખનો ઉલ્લેખ કરતાં જણાવ્યું હતું કે, 'કેપ ટાઈમ્સે' લખ્યું હતું કે 'પોતાનેજ છેતરવાની કળા આપણામાં એટલી બધી છે કે આપણે તે જાણીને અચરજ પામીએ. બીજાને છેતરવું ખરાબ છે પણ આત્માને છેતરવા કરતાં એછું ખરાબ અને ભયંકર છે. આપણે વધુ વિશાળ ક્ષેત્રને નિહાળતાં ચોકકસ ક્ષેત્રમા અંધાપાને વશ થયા છીએ. આપણા જેવીજ જરૂરીયાતો વાળો, અને કુટુંબ પરીવાર ઇચ્છનારો આપણા જેવોજ કાળો માનવી છે એ સ્વીકારવા આપણે આજે તઇયાર નથી. આપણે મન એ માનવ નથી.'' આ અંધાપો અને પોતાને છેતરવાની કળા વધુ અને વધુ ફેલાતી જાય છે અને દર વર્ષે જે કાંઈ છુટ છાટો હતી તે ઓછી અને ઓછી થતી જાય છે.

ફીનીકસ સંસ્થા અને ઈન્ડિયન ઓપિનિયન

ફીનીકસ સંસ્થાના ટ્રસ્ટીઓની મીટીંગ રવીવાર તા ૧૩–૫ ૫૬ ના ફીનીકસ સંસ્થામાં મળી હતી

હાજરી બધા ટ્રસ્ટીઓની હતી, શ્રીમતી સુશીલા ગાંધી, શ્રી. ભીખુભાઈ ઉકાભાઈ માસ્તર (જોબર્ગ) એમ, બી, નાયડુ રુસ્તમ જાલભાઈ રૂસ્તમજી, ડો. એડલ જાલભાઈ રૂસ્તમજી. ડો રૂસ્તમ સોરાબજી રૂસ્તમજી, અરૂણ મણીલાલ ગાંધી (ડરબન) અને બાબર ભાઈ ડી. ચાવડા (કેપટાઉન) હાજર હતા. શ્રી. સોરાબજી રૂસ્તમજી ટ્રસ્ટીઓના આમંત્રણને માન આપી હાજર રહ્યા હતાં.

શ્રીમતી સુશીલા ગાંધીને બહુ મતીથી પ્રમુખસ્થાન આપ્યું હતું

છેલ્લી મીટીંગની મીનીટસ વાંચવામાં આવી હતી અને તે પસાર થઈ હતી. બધા ટ્રસ્ટીઓએ શોક ઠરાવ પાસ કર્યો હતો અને બે મીનીટ શાંતી રાખી ઉભા થયા હતા.

શોક ઠરાવ

આ ફીનીકસ સંસ્થાના ટ્રસ્ટીઓની મીટીંગ દિલગીરી સાથે સ્વ. મણીલાલ મોહનદાસ ગાંધીના અવસાનની નોંધ લે છે. અને પોતાનું ઉંડુ દુઃખ વ્યકત કરે છે. સ્વ. મણીલાલ ગાંધી જેઓ આ ટ્રસ્ટના મેનેજીંગ ટ્રસ્ટી અને 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'નાં તંત્રી હતાં તેમની ૩૯ વર્ષની સેવાની તેજસ્વી કારકીર્દીની ગર્વ સાથે નોંધ લે છે. ટ્રસ્ટીઓ શ્રીમતી મણીલાલ ગાંધીને અને કુટુંબીઓને ઉંડી દિલસોજી પાઠવે છે અને તેમના શોકમાં સામેલ થાય છે. અમારી પ્રાર્થના છે કે તેઓને થએલી આ મહાન ખોટ તેઓ હીંમતથી સહન કરશે.

નવા મેનેજર અને નવા તંત્રી

આ ફીનીકસ સંસ્થાના ટ્રસ્ટીઓની મીટીંગ ઠરાવ પાસ કરે છે કે, શ્રીમતી સુશીલા મણીલાલ ગાંધીને આ સંસ્થાના મેનેજર અને 'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'ના તંત્રી સ્થાને ચુટે છે. સ્વ. મણીલાલ ગાંધીને જે હકકો હતાં તે બધા હકકો શ્રીમતી ગાંધીને આ ઠરાવથી સુપ્રત કરે છે.

સ્મારક હોલ

સ્વ. મણીલાલ ગાંધીના સ્મારક માટે એક હોલ કસ્તુરબા ગાંધી સ્મારક શાળાના કલાસ રૂમોની પુરતી માટે બાંધવાનું આ ટ્રસ્ટની સભા નકકી કરે છે. શાળાના ઘણા છોકરાઓ જગાને અભાવે વેટીંગ લીસ્ટપર નોંધાયલા છે તેથી ટ્રસ્ટીઓએ શાળા બાંધવાનું નકકી કર્યું છે આ કલાસ રૂમોની બાંધણી પાર્ટીશનો ખસેડી શકાય એવી રહેશે જેથી હોલ અને કલાસ રૂમ તરીકે તે વાપરી શકાશે. આ હોલને સ્વ. મણીલાલ મોહનદાસ ગાંધી સ્મારક હોલ નામ આપવામાં આવશે. સાથે સાથે સભા એ પણ ઠરાવે છે કે એક ફંડ સંસ્થાના સંચાલન માટે ભેગું કરવું.

આ બધા ઠરાવો બહુમતીથી પાસ કરવામાં આવ્યા હતાં અને સ્વીકારવામાં આવ્યા હતાં.

પ્રમુખ બેન શ્રીમતી સુશીલા ગાંધીએ ફંડ ભેગું કરવાનું અને હોલ વિગેરેના કામ માટે મદદ કરવાનું શ્રી સોરાબજી રૂસ્તમજીને સોંપ્યું હતું.

શ્રી. સોરાબજી રૂસ્તમજીએ એ કામ સ્વીકાર્યું હતું એ શરતે કે, બધા ટ્રસ્ટીઓ એમને મદદ કરે.

શ્રી. એમ. બી. નાયડુએ શ્રી. સોરાબજી રૂસ્તમજીની મદદ અને સલાહ માટે આભાર માન્યો હતો.

પ્રમુખનો આભાર માની આ સભા વિખેરાઈ હતી.

ભારતીય સંસ્કૃતી

(પહેલાં પાનાનું અનુસંધાન)

વિનય નમ્રતા, દુઃખીઓ તરફ સહાનુભૂતી વિગેરે ગુણો કેળવવા તરફ ધ્યાન અપાવવું જોઈએ. અને વડીલોએ પોતામાં કેળવવા જોઈએ.

ઘરમાં નોકરો સાથે માનુષી ભર્યું વર્તન. પ્રમાણીક પણાની જે આશા આપણે નોકરો પાસે રાખીએ છીએ તેજ પ્રમાણીકતા આપણામાં હોવી જોઈએ.

કોઈ પણ કામ કરતા સંકોચ કે શરમ ન થવા જોઈએ. સ્વચ્છતાં તરફ રોજ સ્નાન, રોજ કપડા ધોવા, છતા જોઈએ તેટલુ ધ્યાન નથી અપાયું. ગંદકીને માટે આપણે દુનીયામાં પ્રખ્યાત થયા છીએ.

આર્થીક જીવનમાં સમતાં, સમતુલા, સમજની બહુ જરૂરત જોવામાં આવે છે. અમારો દેશ ગરીબ છે અને આપણી આ યાન્ત્રિકતાથી આપણે કાંઈ નાઓ અને વાના પાને જીતી એનાથી મુકત થવાની પ્રેરણા આપે છે. આથી એમ લાગે છે કે, આપણા જીવનમાં અંતમાં સાદાઈ સ્વાભાવીક વસ્તુ બની રહે છે. આથી આપણે પહેલા શુદ્ધ ભારતીય થઈએ. આજે આપણી સંસ્કૃતી ખીચડીયા સંસ્કૃતી છે. પુર્વ અને પશ્ચીમની. ભારતીય સાચો ભારતય નથી બનતો ત્યા લગી પરદેશી એગને બચાવી લેવા જોઈએ. એક વાર એ પોતે પુર્ણ બની જાય પછી એ તે ચોખટામાં જે ઇચ્છે તે સુંદર રીતે બેસાડી શકે છે.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEcDeE.

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
33 West Street, JOHANNESBURG.
MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન જર્સી, વુલ, બાળકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ઘર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નાદિ પ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ
૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
બોકસ ૧૫૪૯.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

અમારી ચાલુ વાર્તા

ધુપ સુગંધ

લેખક: સોપાન

પ્રકરણ અગિયારમું

(ગતાંકથી ચાલુ)

એકલાં પડતાં માધવીના મનમાં થોડીકવાર શૂન્યતા છવાઇ ગઇ. પછી થયું કે કમલેશ સાથે એ કઠોર રીતે વર્તી. જો થોભી શકાય એમ નહોતું તો તે પણ કોમળ ને મધુર રીતે કહી શકાત એવું મન અફસોસ કરવા લાગ્યું. એમાંથી નિરાશાનો ભાવ જન્મ્યો: 'હું એના માટે કંઇ કરી શકીશ નહિ, મારો પ્રેમ નિર્જીવ છે, એમાંથી કશું જ નીપજશે નહિ.'

હતાશ અનુભવતી એ ઘેર આવી ત્યારે કુમાર તેની રાહ જોઇને બેઠો હતો. હરિવલ્લભ આજે કોઇ સભામાં રોકાયા હતા. કૈલાસબા બીજા ઓરડામાં હતાં. કુમારે માધવીને સ્નેહ ને રીતથી આવકાર આપ્યો. માધવી મુક્ત મનથી તેનો સ્વીકાર કરી શકી નહિ. કૃત્રિમ આનંદ સાથે નમસ્કાર કરી એ તેની સામે બેઠી. કુમારે ધીરેથી પૂછ્યું:

'તમારા નાટકનું કેમ ચાલે છે?'

માધવી તરત જવાબ આપી શકી નહિ. તે આશ્ચર્યથી કુમાર સામે જોઇ કંઇક વિચારવા લાગી ને પછી ગંભીર સ્વરે બોલી:

'નાટકમાં ભાગ લેવાનો વિચાર મેં બંધ રાખ્યો છે.'

'શું થયું?'

'થયું કંઇ નહિ, પણ મારું મન હવે તેમાં જોડાવાનું નથી.'

'અત્યાર સુધી તો તમે એની તૈયારીમાં પડતાં હતાં!' કુમાર બોલ્યો ને એની આંખો માધવીનું મન માપવા તેના ચહેરા ઉપર મંડાઇ રહી. માધવી સમજી ગઇ કે કુમાર કંઇક ખાતરી કરવા આ બધું પૂછે છે. એને એ ગમ્યું નહિ. તત્કાળ એના મુખ ઉપર ગંભીરતા વ્યાપી ગઇ.

કૈલાસબા દીવાનખાનામાં દાખલ થયાં. કુમાર ને માધવીને મૂંગા બેઠેલાં જોઇ તરત બોલ્યાં: 'કેમ બંને ગંભીર બની ગયાં છો?'

કુમાર તરત જ હસ્યો. માધવીએ પણ પ્રયત્નપૂર્વક સ્મિત કર્યું. કુમારે કહ્યું: 'કોલેજના નાટક વિષે અમે વાત કરતાં હતાં. માધવી કહે છે કે હવે એ નાટકમાં નહિ જોડાય.'

'નહિ જોડાય? શું થયું?' કૈલાસબાએ આશ્ચર્ય વ્યક્ત કર્યું.

'મન નથી હવે.' ઉદાસ બની માધવી બોલી.

'સારું કર્યું. મને તો પહેલેથી જ એ રૂચતું નહોતું.' કૈલાસબા બોલી ગયાં.

સાચું કહું તો હું પણ આવાં નૃત્ય, નાટક, સમારંભની વિરૂદ્ધ થઇ ગયો છું' કુમારે કહ્યું.

'હું રજા લઉં હવે?' માધવી ગંભીરતાથી બોલતી ઉભી થઇ. કુમાર અને કૈલાસબા સમજી ગયા કે એમના વિચારો માધવીને ગમ્યાં નહિ. તેઓ કંઇ બોલી શક્યાં નહિ ને માધવી પોતાના ઓરડામાં ચાલી ગઇ. અંદર પહોંચતાં જ એણે પલંગ ઉપર પડતું મૂક્યું. અત્યાર સુધી દબાવી રાખેલી લાગણી આંખ વાટે ઉભરાવા લાગી.

બેચાર મીનીટમાં કુમારે વિદાય લીધી. જતી વખતે એ પણ ગંભીર બની ગયો હતો. કૈલાસબા એને વળાવીને માધવીના ઓરડામાં આવ્યાં. ઓશીકા ઉપર મોં દબાવી માધવી રડતી હતી તે તેઓ જોઇ ગયાં. એમનાથી કંઇ સમજાયું નહિ. પાસે આવી એમણે માધવીના માથા ઉપર વાત્સલ્યભર્યો હાથ ફેરવવા માંડ્યો. માધવીએ મુખ ફેરવ્યું નહિ. કૈલાસબાએ એવો આગ્રહ રાખ્યો નહિ. થોડી વાર સુધી એ જ સ્થિતિમાં એને એમણે રડવા દીધી. માધવીએ જ થોડી વારે આંસુ લુછ્યાં ને એ બેઠી થઇ. કૈલાસબાએ તેની સામે પાણીનો પ્યાલો ધર્યો. માધવીએ ઉભા થઇ આંખ-મોં ધોઇ કંઇક સ્વસ્થતા મેળવી. કૈલાસબા એને કંઇ પણ પુછ્યા વિના ગંભીર મુખે ત્યાંથી ચાલતાં થયાં.

માધવીના મનમાં હવે ભયની લાગણી પ્રસરવા લાગી: 'કુમાર ઉપર શી અસર થઇ હશે? એણે નાટક અંગે તપાસ તો નહિ કરી હોય? મારા જવાબ અને વર્તનથી એને જરૂર ખરાબ લાગ્યું હશે. મારે એમ શા માટે કરવું જોઇતું હતું?...બાને શું થયું હશે? મારું મન કેવું નિર્બળ છે? જરા વારમાં હું રડી પડું છું. કમલેશ પાસે પણ વધુ રહેવાનું થયું હોત અથવા તો એ કોલેજમાં આવ્યો જ ન હોત તો મારી આંખો ઉભરાઇ જાત...કુમાર અને બા શું ધારશે મારે વિષે?'

માધવીની કલ્પના આગળ વધી: 'બાને મારામાં કંઇક પરિવર્તન થયું હોય એમ લાગે છે. એમની શંકા હવે દૃઢ થશે. એ કુમારને પૂછશે, કદાચ એની સલાહ લેશે. એ કહેશે કે નાટકની તૈયારી તો મારું બહાનું જ હતું. ફરી નૈનિતાલની વાત ઉખળશે... પછી બાપુજી પાસે બધી વાત જશે. એમનું મન મૂંઝાશે. ચીંતાથી તેઓ વ્યાકુળ બનશે. મને બોલાવશે ને પૂછશે....'

માધવી આગળ કલ્પી શકી નહિ. એણે બે હાથે પોતાની આંખો દાબી દઇ મનમાં વ્યાપેલા ભયથી મુક્તિ મેળવવા પ્રયાસ કર્યો.

થોડીવારે પિતાજીનો પ્રેમભર્યો અવાજ સંભળાયો: 'માધવી નથી આવી હજી?'

'આવી છું બાપુજી.' માધવી બોલી ને તરત જ સ્વસ્થ થઇ પોતાના ખંડની બહાર આવી.

હરિવલ્લભ હજી બહારથી જ ચાલી આવતા હતા. માધવીએ એમનો કોટ હાથમાં લઇ રામુને આપ્યો ને પાણી લાવવાની સૂચના પણ આપી. હરિવલ્લભ નિરાંત કરી સોફા ઉપર બેઠા એટલે રામુએ ચાંદીની નાની લોટીમાં એમને પાણી આપ્યું.

માધવી સામે જોતાં તેઓ બોલ્યા: 'હવે તો બધી પ્રવૃત્તિમાંથી નિવૃત્ત થઇ જવાની ઇચ્છા થાય છે. શરીર ને મન બંને હવે થાક્યાં છે.'

> **અનીતિ, અન્યાય, અનાચાર જોતાં સમસ્ત સંસારપરથી હરિવલ્લભનું મન ઉઠી જતું હતું**

માધવી ચીંતાથી આ સાંભળી રહી. શું કહેવું તે એને સૂઝ્યું નહિ. સ્વગત બોલતા હોય એમ હરિવલ્લભે કહ્યું: 'આજે ઉદ્યોગપતિઓના મંડળની એક સભા હતી. એમાં કરવેરા અંગે ઠરાવ કરવાનો હતો. એક બાજુ સરકાર અવિશ્વાસ ને દંડશક્તિથી કામ લે ને બીજી બાજુ વેપારીઓ વિશ્વાસપાત્ર નીવડવા કંઇ કરે જ નહિ. પ્રભુ જાણે શું થશે આ દેશનું!'

માધવી હરિવલ્લભનો સ્વભાવ જાણતી હતી. કોઇ પણ જગ્યાએ અનીતિ, અન્યાય કે અનાચાર જોતાં એમનું દિલ હંમેશાં કકળી ઉઠતું. આજે પણ એવું જ કંઇ થયું હશે એમ એણે માન્યું. પિતાજીની આવી સ્થિતિમાં બે વસ્તુ એમને સાંત્વન આપતી તેની પણ માધવીને ખબર હતી. એક તો કૈલાસબાનો સહવાસ અને બીજું એનું ભજન. માધવીનું મન ભજન ગાવા જેટલા ઉલ્લાસમાં નહોતું એટલે એણે ત્યાંથી ઉભા થઇ બા પાસે જવાનું જ યોગ્ય માન્યું.

આશ્ચર્ય! કૈલાસબા કોઇ દિવસ નહિ ને આજે સમી સાંજે ઠાકોરજીની ઓરડીમાં બેસી આંખ મીંચીને પ્રભુસ્મરણ કરતાં હતાં. મુખ ઉપર ચીંતા ને યાચનાના ભાવો વ્યાપેલા હતા. માધવી સમજી ગઇ કે એની સ્થિતિ નિહાળીને બા અસ્વસ્થ બની ગયાં હતાં. એ તરત જ ત્યાંથી પાછી વળી અને મન મજબુત કરી કંઇક લાડથી એણે પિતાજીને કહ્યું:

'નાટકમાં જોડાવાનું મેં બંધ રાખ્યું છે. આપણે હવે વહેલાંજ નૈનિતાલ જઇએ.'

'એમ? ચાલો, સારું કર્યું', આશ્ચર્ય ને આનંદ સાથે હરિવલ્લભ બોલ્યા. તરત ઉમેર્યું: 'મધુભાઇ ને કુમારને આજે બોલાવીએ. તેઓ આ જાણીને રાજી થશે.'

'કુમારભાઇ તો આજે આવેલા, પણ હું બહુ થાકેલી હતી એટલે એમની સાથે સરખી વાત કરી શકી નહિ.' માધવીએ ખુલાસો કર્યો.

'તારાં બા શું કરે છે?'

'ઠાકોરજી પાસે બેઠાં છે.'

'હમણાં એમનું મન ઠેકાણે નથી. મને થાય છે કે નિરર્થક ચીંતા કરે છે.' હરિવલ્લભ લાગણીથી બોલ્યા.

માધવી કંઇ બહાનું કાઢી ત્યાંથી બીજા ઓરડામાં ચાલી ગઇ. એનું મન અત્યંત વેગથી વિચાર પ્રદેશ ઉપર ઘૂમવા લાગી ગયું હતું: 'આવી સ્થિતિનો અંત આણવો જ જોઇએ. નાટકમાં હું નહિ રહી શકું. બા-બાપુજીનું મન શાંત કરવા ને કુમારની શંકા ટાળવા મારે જલદી નૈનિતાલ જવું જોઇએ. કમલેશ...કમલેશ પણ સમય જતાં સ્વસ્થ થઇ જશે...તરલિકા એને સંભાળી લેશે. મારી સ્થિતિનો હું એને ખ્યાલ આપીશ.'

કંઇક નિશ્ચય કરી માધવી પાછી આવી ત્યારે કૈલાસબા ઠાકોરજીને મસ્તક નમાવી ઉભાં થતાં હતાં. માધવી એમની નજીક જઇને ઉભી રહી. કૈલાસબાએ એના માથા ઉપર હાથ મૂક્યો. માધવી જાણી શકી કે એ હાથ સહેજ ધ્રુજતો હતો. તરત જ એ બોલી: 'આજે બાપુજીનું મન બહુ ગ્લાનિમાં છે.' માધવી જાણતી હતી કે પિતાજીના દુઃખની વાત સાંભળતાં જ કૈલાસબા બીજું બધું દુઃખ ભુલી જતાં ને પિતાજીની સેવા કરવાની ચેતના એમના દેહમનમાં તત્કાળ પ્રસરી જતી. કૈલાસબાએ પુછ્યું:

'શું થયું છે?'

'ખાસ તો કંઇ નથી, સભામાંથી

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

આવ્યા છે એટલે.' કૈલાસબા દીવાનખાનામાં આવ્યાં. માધવી એમની પાછળ દાખલ થઇ. હરિવલ્લભ શાંતિથી સાંજના વર્તમાનપત્રો વાંચતાં હતા. કૈલાસબા બેઠાં કે તરત જ એમણે પ્રસન્નતાથી કહ્યું:

'તમે જાણ્યું? માધવીએ નાટકમાં જોડાવાનો વિચાર માંડી વાળ્યો. હવે નૈનિતાલ જવા એ ઉતાવળી થઇ છે.'

હરિવલ્લભ આશ્ચર્યથી માધવી સામે જોઇ રહ્યાં. માધવીએ નેત્રો ઢાળી દીધાં.

માધવીનું મન હવે એ જ દિશામાં ગતિ કરવા લાગ્યું. એણે સામે ચાલી કુમારને ફોન કર્યો ને કહ્યું કે સાંજે એ અસ્વસ્થ હતી એટલે વાત કરી શકી નહિ, હવે કોલેજમાં રજા પડતાં જ નૈનિતાલ જવાનું છે.

બીજે દિવસે કોલેજમાં એને પ્રથમ તરલિકા મળી. એ કંઇ બોલે તે પહેલાં માધવીએ કહ્યું: 'નાટકમાં નહિ જોડાવાનો અને તરતમાં જ નૈનિતાલ જવાનો નિશ્ચય મેં કરી લીધો છે.'

તરલિકા આશ્ચર્ય તો પામી, પરંતુ એણે તેમાં સૂર પુરાવતાં કહ્યું: 'કમલેશે પણ એવું જ ધાર્યું છે.'

એવું જ એટલે?'

'આ વર્ષે નાટક ન ભજવવું અને તારી સાથેનો સંબંધ મર્યાદિત કરી નાખવો.'

'તેં કંઇ કહ્યું હશે.' વિચાર કરતી હોય એમ માધવી બોલી.

'તારા કુટુંબની ને મનની સ્થિતિનો મેં એને ખ્યાલ આપ્યો, પરંતુ એણે તો ને પહેલાં જ નિશ્ચય કરી લીધો હતો. દવેસાહેબ સાથે પણ આ વિષે તેણે વાત કરી હતી.'

'આ વિષે એટલે?'

'તારી સાથેની મૈત્રી ને લાગણી વિષે.'

'એમ!' માધવી વિચારમાં પડી. એને થયું, કમલેશે આમ નહોતું કરવું જોઇતું, પરંતુ એ બોલી નહિ.

કોલેજમાં કમલેશ મળ્યો ત્યારે સ્વસ્થ જણાયો. માધવીનું મન પણ ડોલ્યું નહિ. બે ત્રણવાર મળવાનું થયું ત્યારે વિશેષ શિષ્ટાચાર ને સહેજ સ્નેહ સાથે હસ્યાં-બોલ્યાં પણ મનથી કોઇ ડગ્યાં નહિ. બીજો ને ત્રીજો દિવસ પણ એ રીતે પસાર થતાં, એમની પ્રેમયાત્રાનું કુતૂહલભાવે અવલોકન કરનારાઓને તો એમ લાગ્યું કે મોજું આવ્યું ને પસાર થઇ ગયું! તરલિકાએ માન્યું: 'બંનેનાં મન હવે બીજી દિશાએ વળી જશે'

માધવી અમાણિની પેઠે અભ્યાસમાં મગ્ન રહેતી અને સમય પ્રમાણે આવતી-જતી. એનામાં ખાસ કશો ફેર દેખાતો નહોતો; પરંતુ કમલેશ પલટાઇ ગયો હોય એમ બધાને લાગતું હતું. એની મસ્તી ચાલી ગઇ હતી. જેની તેની મજાક ઉડાવવાનું એણે છોડી દીધું હતું. મુખ ઉપર શોક કે ગંભીરતાના ભાવો નહોતા, પરંતુ આકર્ષક સ્મિતનો પણ અભાવ હતો. તરલિકાને કમારેક થતું: 'માધવીએ આ સ્નેહથી કંઇ ખોયું નહિ. જ્યારે કમલેશે તો ઘણું ગુમાવી દીધું!'

રજાને આગલે દિવસે એણે માધવીને કહ્યું પણ ખરું: 'તું આવો પલટો લેશે એમ મેં ધાર્યું નહોતું. અચાનક તને થઇ ગયું શું?'

'કંઇ જ થયું નથી, જે હતી તે જ છું.' માધવીએ ઉત્તર આપ્યો પણ તરલિકાના મનમાં તે વસ્યો નહિ. એને થયું, કમલેશની લાગણીનું પ્રમાણ માધવી પામી શકી નહિ.

માધવીના મનની વાત કોઇ જાણતું નહોતું. કોલેજમાં આવતાં પહેલાં એ પોતાના મનને દૃઢ કરી લેતી અને ઘેર પાછાં ફરતાં એનાં બધા ગાત્રો ઢીલાં પડી જતાં તેનું કોઇ જ સાક્ષી નહોતું. ઘેર એ આનંદમાં રહેવા પ્રયાસ કરતી અને કોલેજમાં અભ્યાસમાં આંખ પરોવી દેતી. એનું મન ઉછળતું, પરંતુ નિશ્ચયના ખીલા સાથે બંધાયેલું હોવાથી તેની ગતિ કોઇ જાણી શકતું નહિ.

કોલેજમાં જે દિવસે રજા પડી તે દિવસે તરલિકાએ એવી આશા રાખી હતી કે આજે તો માધવી કમલેશને નિરાંતે મળશે ને નૈનિતાલ જવાની વાત પણ કરશે, પરંતુ માધવી માટે એક ક્ષણ પણ થોભવાનું મુશ્કેલ હતું. કોલેજ પૂરી થતાં એ લગભગ દોડીને બહાર નીકળી ગઇ હતી અને ઝડપથી મોટરમાં ચડી બેઠી હતી. એની વ્યાકુળ આંખોએ એ વખતે તેને જોઇએ તેવો સાથ નહોતો આપ્યો. દુરથી નત મસ્તકે પગથિયાં ઉતરતા કમલેશ ઉપર તેની આંખો મંડાઇ ગઇ હતી અને મોટર ચાલ્યા પછી તે ઉભરાવા લાગી હતી.

માધવીની આ સ્થિતિ કોઇ જ જાણતું નહોતું.

—ક્રમશઃ

વિવિધ વર્તમાન

કાશ્મીરનું બંધારણ

કાસ્મીરના વડા પ્રધાન બક્ષી ગુલામ મહમદે એક નિવેદનમાં જણાવ્યું છે કે, "અમે કાસ્મીરનું બંધારણ ઉતાવળે ઘડી પૂર્ણ કરવાનો પ્રયત્ન કરીએ છીએ જેથી અમે પણ હીંદુસ્તાનની જેમ આવતે વર્ષે ચુંટણી કરી શકીએ." વધુમાં તેઓએ કહ્યું કે "ઉત્તર હીંદના પ્રદેશો વચ્ચે સારો સંબંધ રાખવા માટે જે કાઉન્સીલ સ્થપાઇ છે એમાં કાસ્મીર જોડાય એમ અમે ઇચ્છીએ છીએ." બક્ષી ગુલામ મહમદના આ નિવેદનને આવકારતાં નવી દિલ્હીના 'હીંદુસ્તાન ટાઇમસે' લખ્યું છે કે, "બક્ષી ગુલામ મહમદના આ નિવેદનથી પાકીસ્તાનમાં જે ખોટો પ્રચાર થઇ રહ્યો છે એને જબરો ફટકો લાગશે. સાથે સાથે અમને આનંદ થાય છે કે, કાસ્મીરની સરકાર પોતાના દેશને માટે રચનાત્મક કાર્યક્રમ ઘડી રહી છે. હાલ જે કાસ્મીરનો ભાગ પાકીસ્તાનના તાબામાં છે તે ભાગને કાસ્મીર સાથે જોડાણ કરી દેવાનો બક્ષી ગુલામ મહમદ અને તેમના સાથીઓનો ઇરાદો હતો. કારણ તેમના દેશવાસીઓ પાકીસ્તાનની સત્તા નિચે કચડાયલા રહે છે, તે તેઓને ગમતું નથી. છતાં "કાસ્મીરનો અમુક ભાગ પાકીસ્તાનમાં જ રહેશે" એ હીંદના નિર્ણયને તેઓએ સ્વીકારી લીધો છે. આવતી ચુંટણીમાં આ પ્રશ્નને ચર્ચવામાં નહીં આવે એમ લાગે છે. બીજી પંચ વર્ષીય યોજનામાં ૫૧૦,૦૦૦,૦૦૦ કરોડ રૂપીયાથી કાસ્મીર પોતાનો જ ખોરાક ઉત્પન્ન કરશે."

બ્રીટીશ તત્વજ્ઞાનીની દ્રષ્ટીએ કોમ્યુનીઝમ

બ્રીટનના જાણીતા તત્વજ્ઞાની મી. બર્ટન રસલે એક લેખ લખ્યો છે કે જેનું મથાળુ "હું કોમ્યુનીઝમનો વિરોધ શું કામ કરૂં છું" લેખમાં તેઓ જણાવે છે કે કોમ્યુનીઝમ જે સિદ્ધાંતના પાયાપર ઉભુ કરવામાં આવ્યું છે તે સાવ ખોટા છે. કોઇ પણ જાતના રાજકીય આદર્શોને ઘડતા પહેલા આપણે બે મુદ્દાઓનો વિચાર કરવો જોઇએ. એક એ કે આપણી નિતી ખરી છે? બીજો એ કે આપણી નિતીથી માનવ જાતને વધુ સુખ અને રાહત મળવાના છે? મારા મત મુજબ આ બન્ને દ્રષ્ટીથી કોમ્યુનીઝમ સાવજ દુર છે. કારણ તેની નિતી ખોટી છે અને એ નિતીને અમલમાં મુકતાં, માનવજાતીના સુખમાં નહી પણ દુઃખમાં વધારો થએલો જણાય છે. કોમ્યુનીઝમના સિદ્ધાંતો મોટે ભાગે માર્કસ પાસેથી લીધેલા છે. હું માર્કસનો બે દ્રષ્ટીથી વિરોધ કરૂં છું. એકતો એ કે એની વિચાર સરણી ઘણી ગોટાળા ભરી છે, અને બીજુએ કે એમના વિચારો દ્વેષમાંથી ઉદ્ભવેલા છે. એમની ગુંચવાયલી વિચાર શ્રેણીથી દુનીયાને બહુ નુકશાન નથી થયું પણ એમના દ્વેષીલા વિચારો કે જેથી તેઓ શત્રુને શિક્ષા કરવા ઇચ્છતાં અને પછી તેઓ મિત્રોના સુખ દુઃખનો પણ વિચાર ન્હોતા કરતાં તેનાથી દુનીયાને ઘણું નુકસાન થયું છે. માર્કસનો માર્ગ સારો ન્હોતો જ અને લેનીન અને સ્ટેલીનના હાથમાં જઇ તે વધુ બગડતા પામ્યો છે. પ્હેલા સત્તા દેશ આખાની હતી તેમાંથી મુઠ્ઠીભર જનતાની સત્તા થઇ અને પછી એક વ્યકતીની સત્તામાં તે પરીણમી. માર્કસના કોમ્યુનીઝમના વિરોધ કરતાં મને આજના કોમ્યુનીઝમનો સખત વિરોધ છે. આ લોકોએ પ્રજાસત્તાક વિચારોને સાવજ બાજુએ મુકી દિધા છે અને તેથી હું એ નાશને રસ્તે જનાર માનું છું. થોડા મુઠ્ઠીભર લોકો પોતાની સત્તા ખાનગી પોલીસો મારફતે ચલાવે તે ઘાતકી બીના છે.

આપ બળપર કમાઇ

રશીયાનો એક બાળક ભાગીને પોલાન્ડ ગયો ત્યાં ભણી ગણીને વકીલ થયો. તેઓ મી. જોન બેનકો સ્કી લોયર હતાં. તેઓએ પોલાન્ડમાં પ્રેકટીસ શરૂ કરી. ત્યાં કોમ્યુનીઝમનું જોર ફાટી નિકળતા તે ઝેકોસ્લોવેકીયા ગયા અને ત્યાં મેળવેલી બધી મુડી અને મીલકત કોમ્યુનીસ્ટો લુટી ગયા. ત્યાંથી માડ માડ ભાગીને ઓસ્ટ્રેલીયા ગયા. પત્ની અને પોતાને માટે ગુજરાનનું સાધન ફકત ૧॥ પાઉન્ડ બાકી હતા. પોતે વિકના ૬॥ પાઉન્ડ લેખે ખાડા ખોદવાનું કામ મેળવ્યું અને તેની પત્નીએ કેંપોમાં જઇ રસોયણનું કામ મેળવ્યું. કાંઇક પૈસા ભેગા થતાં જમીન ખરીદીને ખેતી શરૂ કરી. તેમાં ઓરેંજ અને મરધા પાળ્યા અને તેમાંથી ૮૦૦૦ પાઉન્ડની આજે મીલકત ભેગી કરી શકયા છે. આજે તેમની વય ૪૪ વર્ષની છે.

આઇઝન હોવરની નીલમની મુર્તી

અમેરીકાના પ્રમુખ ડવાઇટ ડી. આઇઝન હોવરની દુનીયાના મોટામાં મોટા નીલમમાંથી કોરી કાઢેલી, નાનકડી પ્રતિમા તાજેતરમાં વોશીંગ્ટનમાં પ્રદર્શીત કરવામાં આવી હતી કોઇ કોઇ જાણીતી ઝવેરાતની પેઢીએ બનાવેલી અમેરીકન પ્રમુખોની નીલમની પ્રતિમાઓમાં આ પહેલાં વોશીંગ્ટન અને લીંકનની પ્રતિમાઓ બનાવવામાં આવી હતી.

પ્રતિમાની કીંમત ૨,૫૦,૦૦૦ ડોલર કરતાં વધુ ગણાય છે. તે ૨¾ ઇંચ × ૨¾ ઇંચ × ૨$\frac{1}{2}$ ઇંચના માપની છે અને તેનું વજન ૧૪૪૪ કેરેટ છે. હેરી ડેરિયને ૨૦૯૬.૫ કેરેટના નીલમ માંથીએ પ્રતિમા કોરી કાઢેલી છે.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૨૧૩ મેકોસા હાઉસ, ૧૭ કમીશનર સ્ટ્રીટ, સેકન્ડ ફલોર, ફેરેરાસટાઉન, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સમાચાર સંગ્રહ

—મફત અને ફરજીયાત કેળવણી આપવા માટેના બંધારણના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતના અમલની પુર્વભુમિકા તરીકે, રાષ્ટ્રીય શિક્ષણ યોજણી કરવાનો ભારત સરકારે નિર્ણય કર્યો છે. આ ધ્યેય હાંસલ કરવાનું કેટલે અંશે શક્ય છે, અને નવો કર કે સેસ નાખી શકાય તેમ છે કે કેમ, તે અંગે ભારત સરકાર વિચારણા કરે છે. આ સુચન અનુસાર તાલીમ નહિ પામેલા શિક્ષકોને પાયાનો પગાર રૂા. ચાલીસ અને મેટ્રીકયુલેટ–તાલીમી શિક્ષકને રૂા. ૫૦ પગાર મળે.

—૧૯૫૬–૫૭ના હીંદના રક્ષાયી ફંડમાંથી નાણા ચુકવવા બાબત અંગેના એપ્રોપ્રીએશન બીલને કોઇ પણ ભલામણ વિના રાજસભાએ લોકસભા પર પાછુ મોકલાવ્યું છે. હીંદના નાણા સચીવને હીંદના પાકીસ્તાન પાસે નીકળતા લેણા અંગે વાટાઘાટો અને ઉકેલ લાવવા માટે હીંદ આવવાનું આમંત્રણ આપ્યું છે. શ્રી શાહે કહ્યું હતું કે હીંદે લગભગ રૂા. ૩૦૦ કરોડનું લેણુ હોવાનો દાવો કર્યો છે જ્યારે પાકીસ્તાને આનો ઈન્કાર કર્યો છે.

—ભારતની સરહદની બીજી બાજુએ (પશ્ચિમ પાક) અમુક લશ્કરી જમાવટ થઇ હોવાની માહિતી ભારત સરકાર પાસે આવી છે, તેમ વડા પ્રધાન શ્રી નેહરૂએ જણાવ્યું હતું. તેમણે વધુમાં ઉમેર્યું હતું કે, આ બાબત પાકીસ્તાન સરકારનું ધ્યાન દોરવામાં આવ્યું છે.

—ગુજરાતનાં નવાં રાજ્યની રચના પછી પણ, કચ્છ, સૌરાષ્ટ્ર અને અત્યાર ના ગુજરાત પ્રદેશનો વહીવટી તંત્રને, હાલ પુરતા એકબંધ રાખવાની સમજણ થઇ હોવાનું જાણવા મળે છે. કચ્છની સરકારી કચેરીઓ એમને એમ રહેશે પણ, તેને ઝોનલ ડીવીઝનમાં ફેરવી નાંખવામાં આવશે. એવી જ રીતે, સૌરાષ્ટ્રની કચેરીઓને પણ, ઝોનલ ડીવીઝનમાં ફેરવી નાખવામાં આવશે. કચ્છ, સૌરાષ્ટ્ર અને ગુજરાત નાં ત્રણ વહીવટી ઝોન રહેશે. અત્યારે, જ્યાં જ્યાં જે જે કર્મચારીઓ કામ કરે છે તેમની પણ, જરૂર વિના, મોટા પાયા પર બદલી કરવામાં નહિ આવે તેમ લાગે છે.

—રાજ્યની પુનઃરચના થવાની હોવાથી મુંબઇ સરકારે મે માસની પહેલી તારીખ પછી સ્ટાફમાં વધારો નહિ કરવાનો નિર્ણય કર્યો છે તેમ જાણવા મળે છે.

—સોના ખાણોનું રાષ્ટ્રીયકરણ થયા પછી, કોલારના સુવર્ણ ક્ષેત્રોની ખાણો ચલાવવા માટે, એક કોરપોરેશનની સ્થાપના કરવામાં આવશે. રાષ્ટ્રીયકરણ માટેનું બીલ ધારાસભાની જુન બેઠકમાં ચોક્કસપણે મુકવામાં આવશે. તાજેતરમાં, ભારત સરકારના નિષ્ણાતોએ કરેલી શોધખોળને પરિણામે જણાવ્યું છે, કે છેલ્લા પચાસ વર્ષમાં જેટલું સોનુ કાઢવામાં આવ્યું છે, તેટલું જ સોનું હજુ તેમાં પડયું છે.

—સૌરાષ્ટ્રના બંદરી વિકાસ માટે બીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં ભાવનગર બંદર માટે જળ વિસ્તાર યોજના, વેરાવળ ખાતે મચ્છી બંદરની રચના તથા બેડી બંદર ખાતે વધુ સ્ટોરેજ અને માલની હેરફેરની વધારાની સગવડો કરવા અને પોરબંદરની બધી મોસમ માટેના બંદર તરીકે વિકસાવવાનાં કાર્યક્રમોનો સમાવેશ થાય છે. આ કાર્યક્રમોના ખર્ચ માટે તાજેતરમાં રૂા. બે કરોડ અને રૂા. દોઢ કરોડના એમ બે બંદરી વિકાસના ભંડોળો રચવામાં આવ્યા છે.

—સૌરાષ્ટ્રના જુદા જુદા ભાગોમાં રોજના ૮૦ હજાર રતલ જેટલું પાસ્ચ્યુરાઇઝડ દૂધ ઉત્પન્ન કરવા તથા ગાયોની દુધ ઉત્પાદક શક્તિ વધારવા માટે રૂા. એક કરોડની યોજના તઇયાર કરવામાં આવી છે. મોટી ડેરીઓ દરેક જો રોજના દશ હજાર રતલ અને નાની ડેરી દરેક રોજના પાંચ હજાર રતલ દુધ ઉત્પન્ન કરશે.

—શાંતીનીકેતનમાં ભણતી કુ. તાન વાન નામની ચાઇનીઝ બાળા બી. એ. માં બંગાલી ભાષામાં ઓનર્સ લઇને પ્રથમ વર્ગમાં પસાર થઇ.

—પાકીસ્તાનમાં સ્ત્રી ઉમેદવારને જ સ્ત્રીઓ મત આપી શકે છે. આ સામે બેગમ લીયાકત અલીખાનના પ્રમુખપણાનીચે બેનોએ સખત વિરોધ કર્યો હતો.

પૂજારીની મુંઝવણ

સૌરાષ્ટ્રનાં એક ગામડાંમાં આ વર્ષે વરસાદ ન પડયો ત્યારે ત્યાંના લોકોએ પ્રાર્થનાની આગેવાની ગામના પુજારીને લેવા કહ્યું. સાંજે નકકી કરેલ સમયે સૌ ભેગા મળ્યા. પ્રાર્થના કરવા મળેલા લોકોને જોઇને પુજારી જાણે ઉંડા વિચારમાં પડી ગયો અને પછી બોલ્યો:

"આજે આપણે શાને માટે ભેગા થયા છીએ?"

"પ્રાર્થના કરવા માટે!" ટોળાંએ મોટેથી જવાબ આપ્યો.

"શાની પ્રાર્થના કરવા માટે?'

"વરસાદની."

"પ્રાર્થનાની શક્તિમાં તમને વિશ્વાસ છે?"

"હા"

"તો પછી તમે બધા છત્રીઓ લીધા વિનો કેમ આવ્યા છો?"

લગ્ન

કેપટાઉનનાં સ્વ. નાગરદાસ કુવરજીના ચી. પુત્ર શ્રી બાણુલાલ સાથે જોહાનીસબર્ગનાં શ્રી નરોત્તમભાઇ કરસનજીની પુત્રી ચી. પ્રભાવતી બ્હેનનાં શુભ લગ્ન ગાંધી હોલમાં (જોહાનીસબર્ગ) તા. ૨–૪–૫૬ના સોમવારે શ્રી હરિશ્ચંદ્ર એન. આર્યના શુભ હસ્તે વૈદિક વીધીથી થયાં હતાં. એ પ્રસંગે જુદી જુદી સંસ્થાઓને શ્રી નરોત્તમભાઇ કરસનજી તરફથી યથા શક્તિ ભેટો આપવામાં આવી હતી.

ગૃહિણી માટે

તુવેરની શિંગના ઘુઘરા

બનાવવાની રીત

સામગ્રીઃ– તુવેરની લીલી શિંગના દાણા શેર ૧, રોટલીનો લોટ શેર ૧. તેલ, ઘી, નાળિયેર, આદુ, લીલા મરચા, કોથમીર, મીઠુ હળદર અંદાજ મુજબ.

તુવેરની શિંગના દાણા જરા કરકરા વાટવા. ચુલા ઉપર પેણીમાં તેલ મુકી વાટેલા દાણા અંદર નાખી ધીમા તાપે સાંતળી ચઢી ગયા પછી કાઢી લેવા. ઉપર લખેલો મસાલો મુજબ નાખી હલાવી માવો તઇયાર કરવો. રોટલીના લોટમા ઘીનુ મોણ દઇ લોટ બાંધવો. પછી તેના નાના લુઆ પાડી પાતળી પુરી વણવી પુરી હાથમાં લઇ એક બાજુથી જરા બેવડી વાળી તઇયાર કરેલો માવો એક ચમચો પુરીમા મુકી, પૂરી બેવડી વાળી કોર ડબાવી ઝીણા આમળા પાડવા. ચુલા ઉપર પેણીમાં તેલ મુકી, તેલ ગરમ થાય ત્યારે ઘુઘરા ધીમે તાપે તળી લેવા.

પદ્માવતી એલ. નવસારીવાળા, કેપટાઉન.

બેનોને નવી વાનગીઓ નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.

'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

જોડણી કોશ મોટો

ગુજરાતી ટુ ગુજરાતી ડીક્ષનરી.

કીમત પા. ૧–૨–૬.

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

'Indian Opinion'

P. Bag, Durban, Natal.

પખવાડીક પંચાંગ

વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૬ મે	હીંદુ ૨૦૧૨ વૈશાખ	મુસલમાન ૧૩૭૫ સવાલ	પારસી ૧૩૨૫ શહેનશાહી આવાં	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.	ધાર્મિક તહેવારો–ઉત્સવો
શુક્ર	૧૮	સુદ ૯	૭	૨૦	૬–૩૪	૫–૦૯	
શની	૧૯	,, ૧૦	૮	૨૧	૬–૩૫	૫–૦૮	
રવી	૨૦	,, ૧૧	૯	૨૨	૬–૩૫	૫–૦૮	
સોમ	૨૧	,, ૧૨	૧૦	૨૩	૬–૩૬	૫–૦૭	
મંગળ	૨૨	,, ૧૩	૧૧	૨૪	૬–૩૬	૫–૦૭	
બુધ	૨૩	,, ૧૪	૧૨	૨૫	૬–૩૭	૫–૦૬	
ગુરૂ	૨૪	,, ૧૫	૧૩	૨૬	૬–૩૭	૫–૦૬	
શુક્ર	૨૫	વદ ૧	૧૪	૨૭	૬–૩૮	૫–૦૫	
શની	૨૬	,, ૨	૧૫	૨૮	૬–૩૮	૫–૦૫	
રવી	૨૭	,, ૩	૧૬	૨૯	૬–૩૯	૫–૦૪	
સોમ	૨૮	,, ૪	૧૭	૩૦	૬–૩૯	૫–૦૪	
મંગળ	૨૯	,, ૫	૧૮	૧	૬–૪૦	૫–૦૩	
બુધ	૩૦	,, ૬	૧૯	૨	૬–૪૦	૫ ૦૩	
ગુરૂ	૩૧	,, ૭	૨૦	૩	૬–૪૧	૫–૦૨	

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ભારતનો પત્ર

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

મુંબઈ, તા. ૩૦-૪-૫૬.

આવકની ટોચ બંધાશે નહિ

૧૯૫૬-૫૭ના વર્ષ માટેની હીંદ સરકારની કર-દરખાસ્તોનો સમાવેશ કરતો નાણાં ખરડો લોકસભાએ પસાર કરેલ છે.

નાણાં પ્રધાન શ્રી દેશમુખે જાહેર કર્યું કે સરકાર હાલ જમીનનું ટોચ પ્રમાણ બાંધવા અંગે વિચારણા કરે છે. આવકની ટોચ બાંધવા વિચારતી નથી.

તેમણે જણાવ્યું કે જમીનનું ટોચ પ્રમાણ બાંધવું તેથી આવકની પણ મર્યાદા બંધાય જાય તેવું નથી. હકીકતમાં, તેથી ઉત્પાદનનું ક્ષેત્ર બહુ થોડાના હાથોમાં બંધાય નહિ તે જોવાનું છે જ્યારે બીજી તરફથી બધી મિલકતની આવકની ટોચ બાંધવાથી તેમાં વળતરનો સવાલનો આવી જતો હોઇ હાલ તે સુચન સ્વીકારવું યોગ્ય નથી."

તેમણે તેમ છતાં ઉમેર્યું કે "સમગ્ર અર્થ કારણમાં આવક અને મીલકત અંગેની અસમાનતા દુર કરવાને ઢીલ કરી શકાય નહિ, અને ઢીલમાં પાડવું જોઇએ નહિ."

બીજી યોજનામાં વધારો

નાણાં પ્રધાન શ્રી ચિંતામણ દેશમુખે રૂ. ૪૮ અબજની બીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં રૂ. ત્રણથી ચાર અબજનો વધારો થવાનો નિર્દેશ કર્યો હતો.

શ્રી. દેશમુખે વધુમાં એવો નિર્દેશ કર્યો હતો કે, બીજી પંચવર્ષીય યોજનાનાં દરમ્યાન, નવી નોટો છાપવાથી થનારી અસરને સરભર કરવા માટેના એક માર્ગ તરીકે ઉધાર ધોરણે (ચુકાવો રોકડમાં નહિ) મળતી વધારાની અમેરિકી ચીજ વસ્તુઓ ભારતને મળવાની સંભાવના છે.

તેમણે દેશ જોગી એવી ચેતવણી ઉચ્ચારી હતી કે, બીજી યોજનાના ખરડામાં, વિદેશી સહાય મેળવવાનું લક્ષાંક રૂ. આઠ અબજનું મુકવામાં આવ્યું છે, તેની સામે, વિદેશી મદદના રૂપમાં આપણને માત્ર ચાર અબજ રૂ. મળી શકશે.

તેમણે ઉમેર્યું હતું કે, આમ છતાં, સંજોગો જો અનુકુળ હશે તો, આ ચાર અબજના આંકડામાં ઠીક ઠીક વધારો થશે.

નાણાં પ્રધાને કહ્યું કે, કેટલીક અનિવાર્ય બાબતો જે આપણા અંકુશ બહારની હોય તેને લક્ષમાં લેતાં, યોજનાનો પાંચ વર્ષનો ગાળો લંબાવવો પડે, તેવી એક એક શકયતા છે.

નિયોજન પંચમાં પડેલા મતભેદ

બીજી પંચવર્ષીય યોજનાના વલણ અને પાયા અંગે પ્રધાન મંડળ સમક્ષ પ્રશ્ન ઉઠાવતો નિયોજન પંચના ઉદ્યોમના સભ્ય શ્રી કે. સી નિયોગીનો અવિધિસરનો પરિપત્ર વહેંચાતા બીજી પંચવર્ષીય યોજના સંબંધમાં નિયોજન પંચમાં પ્રવર્તતા મતભેદો બહાર આવવા પામ્યા છે.

પ્રધાનમંડળ આયોજનની ચર્ચા કરવા માટે સપ્તાહની આખરે મળનાર છે. ત્યારબાદ ૧લી અને ૨જી મે એ રાષ્ટ્રિય વિકાસ સમિતિની બેઠક મળનાર છે.

શ્રી નિયોગીના ખ્યાલો એવા પ્રકારના હોવાનું જણાય છે કે બીજી પંચવર્ષીય યોજના ઉપલબ્ધ સાધનોની સરખામણીમાં કદમાં સદંતર અવાસ્તવિક છે. અને વિકાસ કાર્યક્રમની સરખામણીમાં વાહન વ્યવહાર માટેની જોગવાઇ પુરતી ન હોઇ તેટલે દરજ્જે યોજના સમતુલા ધરાવતી નથી.

તેમને એવો ભય હોવાનું દેખાય છે કે ખાધવાળા અર્થતંત્રની ફુગાવાવાળી અસર મધ્યમ વર્ગોને માત્ર ગરીબ બનાવશે એટલું જ નહિ પરંતુ ખર્ચ વધવાથી યોજનાને "ખરેખર" નાની બનાવી દેવી પડશે.

અર્થશાસ્ત્રીઓનો પેનલ ખાધવાળા અર્થ તંત્રની સલામત મર્યાદા રૂ. ૧૦૦૦ કરોડ પર મુકી છે. પરંતુ યોજના તો આ શિર્ષક હેઠળ રૂ. ૧૨૦૦ કરોડ ક્રેડીટ તરીકે લે છે.

શ્રી. નિયોગીને લાગે છે કે પોલાદ અને કોલસાના વિકાસ જેવા મહત્વના કાર્યક્રમોનું ખર્ચ ઓછું આંકીને યોજનાના કદને કુત્રિમ રીતે દબાવી દેવામાં આવ્યું છે, જ્યારે સાથે સાથે સાધનોનો અંદાજ વધુ પડતો મુકવામાં આવ્યો છે. સંરક્ષણ અને અણુ શક્તિ પર વધારાનો ખર્ચ થવાનો હોઇ યોજનામાં જે મહેસુલી વધારો માનવામાં આવ્યો છે, તે ઘટતો જશે.

કોંગ્રેસનું નવું ધ્યેય

કોંગ્રેસનું ધ્યેય સહકારી કોમનવેલ્થની સ્થાપનાને બદલે "સમાજવાદી સહકારી કોમનવેલ્થ" રાખવાની મહાસમિતિને ભલામણ કરવાનો નિર્ણય કોંગ્રેસ કારોબારી એ લીધો છે.

આ સુધારા ઉપરાંત, નાની બચત યોજના, કોંગ્રેસ કાર્યકરો માટે તાલીમી કાર્યક્રમ અને સંસ્થાગત બાબતોની વિચારણા થઇ હતી.

કોંગ્રેસ બંધારણ હેઠળ, જાહેર કરેલા ધ્યેયમાં કોઇ પણ સુધારો ખુલ્લા અધિવેશનની બહાલી મળ્યા પછી જ અમલી બને. જો મહાસમિતિ આ સુધારાને બહાલી આપશે તો તે પછી આગામી ખુલ્લા અધિવેશનમાં તે મુકાશે.

વડા પ્રધાન પંડિત નેહરૂએ અને શ્રી વી. કે. કૃષ્ણમેનનને દોઢ કલાક સુધી આંતરરાષ્ટ્રીય બાબતોનું અવલોકન કર્યું હતું.

દેશમુખનું રાજીનામું ?

કોંગ્રેસ પાર્લામેન્ટરી પક્ષની મીટીંગ મળી ગયા પછી, મુંબઇ શહેરને મહારાષ્ટ્રમાં ભેળવવાના પ્રશ્ન અંગે, નાણાં, પ્રધાન શ્રી ચિંતામણ દેશમુખના રાજીનામાની શકયતા અંગે, લોબી વર્તુળોમાં જોરદાર ચર્ચા ચાલી રહી હતી.

શ્રી. દેશમુખે એમ કહ્યું હોવાનું સમજાય છે કે મુંબઇ શહેર અને મહારાષ્ટ્ર બન્નેના હિતોની દ્રષ્ટિએ, મુંબઇને મહારાષ્ટ્રથી અલગ રાખવું અયોગ્ય ગણાશે.

ખાસ કરીને, કોલાબાને મુંબઇ શહેરથી અલગ પાડવામાં આવતાં કોલાબા જીલ્લાને ઘણી મુશ્કેલીઓ પડશે. આ મુદા પર તેઓની લાગણીઓ ઘણી જ જોરદાર છે, અને તેથી, મુંબઇને મધ્યસ્થ વહિવટ હેઠળ મુકવાની જોગવાઇનો પોતે વિરોધ જ કરશે.

તેમણે વધુમાં એમ પણ કહ્યું હોવાનું સમજાય છે કે, આથી, હું સરકારમાં ચાલુ રહું એ મુંબઇ શહેરના પ્રશ્ન અંગેના મારા વલણ સાથે સુસંગત નથી.

અંબર ચરખા અંગે સ્પષ્ટતા

અંબર ચરખા યોજના અંગેનો આખરી નિર્ણય આવતાં સુધીમાં કાપડ ઉદ્યોગમાં વધારાની સ્પીન્ડલો માટે પરવાના આપવામાં નહિ આવે તેવી જાતની ખાત્રી આપવાનો વડા પ્રધાન પંડીત નેહરૂએ ઇન્કાર કર્યો હતો.

પંડીતજીએ ઉમેર્યું હતું કે, આમ છતાં હું એક ખાત્રી આપીશ; અંબર ચરખા અંગે આપણને જેટલો અંશે સંતોષ થશે. તેટલે અંશે તેને મુક્ત ક્ષેત્ર અપાશે. આપણને ટેકનીકલ રીતે સંતોષ થાય તો, આપણે તેને મર્યાદિત બનાવશું નહિ. અંબર ચરખા યોજનાના જે પ્રયોગો ચાલી રહ્યા છે તેનાં પરિણામો મે મહિનામાં આવવાની ધારણા છે.

સરકાર આ પછી જુન માસમાં નિર્ણયો લેવાની આશા રાખે છે. પંચવર્ષીય યોજનામાં આ યોજના પાછળ રૂ. બે અબજના ખર્ચનો અંદાજ છે. આ ઠીક ઠીક રકમ છે અને આ બે અબજ રૂ. કેમ સારી રીતે વપરાય તે સરકારે જોવાનું છે.

સમિતિ તો એટલું જ કરી શકે કે, ચરખો કેવું સારૂં સુતર સસ્તા ભાવે ઉત્પન્ન કરી શકે છે. પરંતુ તેને કેટલી સબસીડી આપવી એ તો સરકાર જ નક્કી કરી શકે.

ભારતીય સરહદ પરથી પસાર થતાં ફીરંગી વિમાનો

વિમાનના અભાવે દીવની વિમાની સર્વિસ બંધ હતી. તે અમેરીકાથી ફીરંગી સરકારને વિમાનો મળી જતાં ડાકોટા વિમાન વાયકીંગ પ્લેનની સર્વીસ લીસ્બન, કરાચી, દીવ અને ગોવા વચ્ચે શરૂ થઇ ગયેલ છે. દીવનું એરોડ્રોમ નાનું હોઇ ઉતરવા માટે ફેરમાં લેવા જતાં વિમાનોને ભારતીય સરહદ ઉપર ઉડાડવામાં આવે છે. આ અંગે ભારતીય અમલદારોએ ભારત સરકારનું ધ્યાન ખેંચ્યું છે તેમ જાણવા મળે છે.

મોટા પ્રમાણમાં કાપડ અને ખોરાકનો સામાન ઉનામાંથી છુપી રીતે સરહદના ગામો મારફત દીવમાં જાય છે. ઉપરાંતમાં ભારતનું નાની નોટોનું ચલણ પણ દીવમાં જાય છે, જ્યારે મોટી કીંમતની નોટો તેના બદલાની દીવમાંથી અહીં આવે છે. આ અંગે એકસાઇઝ ખાતાના અમલદારોનું ધ્યાન ખેંચાતા દાણચોરોનું પગેરૂં મેળવવાના કામમાં અમલદારો લાગી ગયા છે તેમ જાણવા મળે છે.

કચ્છમાં પથરાતી પાકીસ્તાની જાસુસી જાળ

પોતાના ઘરમાંજ સર્જાઇ રહેલી ઘેરી બનતી કટોકટી તરફથી પ્રજાનું ધ્યાન બીજી તરફ વાળવા માટે તોફાને ચડેલા પાકીસ્તાનની જાસુસી જાળ હવે કચ્છ પ્રદેશમાં બિછાવવાના પ્રયાસ થઇ રહ્યા હોવાના ચોંકાવનારા સમાચારો સાંપડયા છે.

આસામની સરહદ પર છેલ્લા કેટલાક, સમયથી નાગા લોકો તરફથી જે માથુ ઉચકવામાં આવ્યું છે તે પાછળ પાકીસ્તાનનો જ હાથ હોવાનું એક અનુમાન બહાર આવ્યા બાદ, હવે જણાય છે કે પાકીસ્તાનની નેમ છાડબેટ માફક ભારતની શકય તેટલી બાજુએ અંતરાય અને છમકલાઓ ઉભા કરી એ પ્રદેશ પર ત્રાટકવાની હોય તો તે આશ્ચર્યજનક લેખાશે નહિ.

આ માટે પાકીસ્તાન પોતાની જાસુસી જાળ બિછાવવાની કોશિષ કરી રહ્યું છે. આથી વિશેષ સનસનાટી ભર્યા સમાચારો જાણવા મળે છે કે, આવા જાસુસોને કચ્છના પોલીસ દળમાં ઘુસાડવાની પણ કોશિષ કરવામાં આવી હોવાનું જણાય છે. આવો એક ઇસમ પણ પોલીસ દળમાં ઘુસી ગયો હોવાનું કહેવાય છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

આ સ્થિતિ સામે મધ્યસ્થ સરકારનું પોલીસતંત્ર સજાગ બનેલ છે.

સર્વોદય

કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી ઢેબરે રચનાત્મક કાર્યકરો સાથેના એક વાર્તાલાપમાં જણાવ્યું હતું કે, સર્વોદય અને રચનાત્મક કાર્યક્રમમાં માનતા ભાઈઓ કોંગ્રેસમાં પણ લઘુમતીમાં છે. સર્વોદય વિના દેશનો ઉદ્ધાર નથી તેમ સરકાર અને કોંગ્રેસને સમજાવવાની આપણી પર જવાબદારી છે.

રચનાત્મક કાર્યકરોએ રાજકીય નીતી, સામાજીક નીતી કે આર્થીક નીતિનો, એક બીજાથી સ્વતંત્ર રીતે વીચાર કરવાની જરૂર નથી. જેઓ ગાંધીજીને રસ્તે વિચાર કરે છે તેઓએ દેશના, સમગ્ર વિકાસ માટે પ્રયત્ન કરવાનો રહે છે. રાષ્ટ્ર જીવનમાં, કોઈ એકાદ પાસાનો જ વિકાસ કરવો કે એની વિચારણા કરવી એ ખોટું છે. ગાંધીજીનાં જીવનકાળ દરમ્યાન પણ આ પ્રશ્ન હમેશાં વિવાદસ્પદ રહ્યો હતો અને તેથી જ ગાંધીજીએ, રચનાત્મક દ્રષ્ટિ અને રચનાત્મક કાર્યક્રમ અપનાવ્યો હતો.

નિરક્ષરતા નિવારણ ઝુંબેશ

સૌરાષ્ટ્ર ભરમાં નિરક્ષરતા નિવારણની ઝુંબેશ શરૂ થઇ છે. સૌરાષ્ટ્રની ૪૨ લાખની વસ્તીમાંથી ૧૪ લાખ અભણ છે! આ ઝુંબેશમાં માલિકો, સુધરાઇઓ, મજુર મંડળો, સામાજીક સંસ્થાઓ, શાળા કોલેજોનાં શિક્ષકો ને વિદ્યાર્થીઓએ સાથ આપેલ છે.

ચોવીસસોથી પચીસસો જેટલાં સમાજ શિક્ષણ કેન્દ્રો ચાલે છે. જેમાં એક યા બીજા સ્વરૂપે નિરક્ષરતા નિવારણ થાય છે.

સૌરાષ્ટ્રમાં ૪૪૩૩ શહેરને ગામડાં છે. જેમાં ૩૩ ટીંબા છે. ૩૦૦ ગામડામાં ૧૦૦થી નીચેની વસતિ છે. બાકી ૪૧૦૦માં થઇને ૪૦૦૦ પ્રૌઢ શિક્ષણ કેન્દ્રો શરૂ થયા છે. ગામડે ગામડે નિરક્ષરતા નિવારણ કેન્દ્રો શરૂ કરાશે.

બીજી પંચવર્ષીય યોજનામાં આખાય ભારતમાં આવી યોજના ફક્ત સૌરાષ્ટ્રમાં છે.

દોઢ લાખ માણસોને બે માસમાં શિક્ષિત કરવાનું ઓછામાં ઓછું લક્ષાંક છે.

શ્રી નરસિંહ મહેતા પંચ શતાબ્દિ

મહાગુજરાતના જાણીતા સાહિત્યકાર અને સંશોધનકાર શ્રી કે. કા. શાસ્ત્રીના પ્રમુખપદે જુનાગઢ ખાતે શ્રી નરસિંહ મહેતા પંચ શતાબ્દિ મહોત્સવની ઉજવણી થઇ હતી.

બે દહાડાનો ભરચક કાર્યક્રમ યોજવામાં આવેલો. જેમાં સુરત અને મુંબઇના જાણીતા ગઝલકારો શ્રી અમીન આઝાદ, 'સીરતી', 'સુધાંશું', શ્રી 'અનીલ' વગેરે આવેલા તેમનો મુશાયરો પણ યોજવામાં આવેલો.

પ્રમુખ સ્થાનેથી બોલતાં શ્રી કે. કા. શાસ્ત્રીએ ભક્ત કવિ નરસિંહ મહેતા અંગે બોલતા તેમને આદિ કવિ તરીકે બરદાવેલા, અને કહેલું કે આદિ કવિ તરીકેનું વાસ્તવીક ભૂમિકા ઉપરનું માન તો જૈન કવિઓને ફાળે જાય છે, પણ નરસિંહને તેના ઝુલણાં છંદ અને ઉર્મીની અગાધતા માટે આપણે આદિ કવિ ગણવો જ પડશે.

મરણ અને આભાર

પોર્ટ એલીઝાબેથના જાણીતા વત્ની શ્રી છોટુભાઇ ડાભાના પિતાશ્રી શ્રી ડાભાભાઇ છીબાનું તા. ૫-૫-૫૬ના લાંબી માંદગીબાદ અવસાન થયું છે. મરહુમ આફ્રીકામાં પ્રથમ આવેલાઓમાંના એક હતાં. તેઓ સૌથી પહેલાં ૧૮૯૭માં આ દેશમાં આવ્યા હતાં. સ્વજનોને થયેલી ખોટમાં જે જે ભાઇઓએ રૂબરમાં અથવા તાર ટેલીફોન કે પત્રદ્વારા દિલાસો પાઠવ્યો છે તેઓ સૌનો શ્રી છોટુભાઇ ડાભા આ પત્ર દ્વારા આભાર માને છે.

મેનેજર: અમે પરણેલા માણસને કામ માટે રાખવા ઇચ્છીએ છીએ.

ઉમેદવાર: શું કામ?

મેનેજર: કારણ કે એને હુકમોને તાબે થતા આવડતું હશે.

એટલું તમે જાણો છો કે કેનેડાની વિશ્વ વિખ્યાત કંપની

સન લાઈફ ઓફ કનેડા

ઉપરોક્ત કંપનીના હમો સત્તાવાર એજન્ટ છીએ.

ઉપરાંત

દક્ષિણ આફ્રીકાની વરિષ્ઠ અદાલતની કેપ ઓફ ગુડ હોપ પ્રોવીન્સીયલ ડીવીઝનના સરકાર તરફથી નીમાયેલા અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભાષાન્તરકાર છીએ તેમજ અત્રેની ઈમીગ્રેશન અંગેનું કોઈ પણ જાતનું કામકાજ વિના વીલંબે ત્વરીત ગતીએ થઈ શકે છે.

1. Wherever there is a particular Life Assurance Problem a Sun Life of Canada Plan can solve it.
2. Prompt settlement of claims is a maxim of the Company's Management.
3. During 1951 the Company paid over £31,000 000 to annuitants, policy holders and their families.

The Sun Life of Canada is a Leader in World Wide Assurance

Consult us first.

C. C. PALSANIA

GENERAL AGENT

Business, Estate, Financial, Insurance and Immigration Consultant.
Sworn Translator.

100 Sir Lowry Road, — CAPETOWN
P.O. Box 4624. Phone 32390

P.O. Box 2156 Tel. Add.: "Bhaisons" Phone: 28298

K. HARIBHAI

(ESTABLISHED 1905)

Wholesale Produce and General Merchant.

Importer of all kinds of Eastern Produce.

We buy all kinds of S.A. Produce for Cash.

Special offer of the following best quality Imported goods. (Open Stocks)

		per lb.		per lb.
No. 1.	Oily Toordhall	1/3	I/Grade Loose Tea	4/3
"	Chana dhall ...	11d.	Severdhani Sopari ...	7/-
Pure	Chanaflour ...	1/-	S.B. Nuts No 2. ...	2/6
"	Urad Flour ...	1/7	Jeera	2/-
	Urad Dhall ...	1/3	Variari (Soomph) ...	2/-
	Moong Dhall	1/1	Mustard Seeds ...	2/-
	Whole Moong	6d.	Methi Seeds ...	1/3
	Whole Urad ...	6d.	Whole Dhana ...	1/3
	Special Peadhall	10d.	Jaggory (Gor) ...	1/3
	Ordinary Peadhall	7d.	Pure Chillie Powder ...	3/-
	Egyptian Rice	10d.	Pure Haldi Powder ...	2/-
	Whole Bk. Masour	7d.	Cocoanuts (Fresh Watery) 47/6 per bag of 75	
	Masoor Dhall Red	1/-		
	Tamanud (Amli)	3/3	ALL ORDERS TO ACCOMPANY CASH	

Prices f.o.r. Durban.

We are Stockists of all varieties of Dried Beans.

We supply best Natal Ginger—Price on application.

Prompt attention given to Country orders.

Trade inquiries invited.

Note our Add.: 81 Victoria St., DURBAN.

જોઇએ છે

હાડકાં

તમારાં સ્ટેશન કે સાઈડીંગે પહોંચતાં કરવા માટે

અમે ટનના

પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ કીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું

વધુ વિગતો માટે લખો:

THE

BULLBRAND FERTILIZERS LTD.

SARNIA NATAL.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેકસ, પરસનલ ટેકસ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે ગફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા સાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2626.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ

હમણાંજ ખુલ્લો મુકેલો માલ!

ન્યુ ધરા છાપેલી નીનન સાડીઓ	૬ વાર	શી. ૪૯—૬
જરીની કીનારવાળી જ્યોરજેટ ૪૫''		વારની શી. ૧૫—૦
પાટલી પાલવ અને આખી ભાત વાળી		
રેશમી છાપેલી સાડી		પા. ૭—૧૦—૦ થી ઉપર
બેવડી કીનારની સાડી ક્રેપ ૪૫''		વારની શી. ૩/૧૧ થી ઉપર

સુતરાઉ સાડીઓ છેલ્લી ઢબના રંગો અને છાપો વાળી
પાંચ વાર શી. ૨૭—૬ થી ઉપર
૭ વાર શી. ૩૯—૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન દેવામાં આવે છે.

જોઈએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

ચુનીલાલ બ્રધર્સ

(પ્રો.) લીમીટેડ

૬૩ વીકટોરીયા સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ફોન: ૨૪૦૦૩ પી. ઓ. બોક્સ ૮૨૨.

Telephone : 20951 **177 Grey Street DURBAN.**

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન: ૨૦૯૫૧ **૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ ડરબન.**

ભગતસ વેજીટેરીયન લાઉંજ

(પ્રોપ્રાયટર: જી. એલ. ભગત)

ઘીની મીઠાઈઓના સ્પેશ્યલીસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWETMEEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

* * * *

આખો દિવસ વેજીટેરીઅન ભોજન મળી શકશે.

* * *

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * *

હોલ શુભ પ્રસંગે ભાડે મળી શકશે.

* * *

બોર્ડીંગ અને લોજીંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડરોને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામાં આવશે. હાલમાં તો માત્ર પુરૂષ વર્ગનેજ લેવામાં આવે છે. ઓરડાઓ-માં નવું અને આધુનિક ઢબનું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અગર તો દેશમાંથી આવતા ઉતારૂઓ માટે કુટુમ્બને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

ઘરનું આથેલું અથાણું અને સારી જાતના પાપડ હમેશાં તઈયાર હોય છે.

* * * *

ઓર્ડરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

* * * *

પ્રાઈસ લીસ્ટ માટે લખો.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor